

Møtebok: Læringsmiljøutvalget (10.10.2018)

Læringsmiljøutvalget

Dato: 10.10.2018

Sted: Kollegierommet

Notat:

Saksliste

Vedtaksaker

30/18 Godkjenning av møteprotokoll (28.08.18) og saksliste (10.10.18)	3
31/18 Oppfølging av sak om inneklime	4
32/18 Oppfølging av handlingsplan for fysisk læringsmiljø	5
33/18 Innspill fra LMU til høring fra kunnskapsdepartementet om lovfesting av studentombud, forebygge trakasering og tilrettelegging.	6
34/18 SHoT undersøkelsen 2018	29
35/18 Orientering fra seksjon for studiekvalitet om studiestarten	56
36/18 Orientering fra NHHS om studiestarten.	70
37/18 Eventuelt LMU	71

Orienteringssaker

10/18 LMU leder informerer	72
11/18 LMU sekretær informerer	73
12/18 Studentene orienterer	74

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL (28.08.18) OG SAKSLISTE (10.10.18) LMU

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 18/00114-6

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Møteprotokoll (28.08.18) og saksliste (10.10.18) blir godkjent

OPPFØLGING AV SAK OM INNEKLIMA

Saksbehandler Brigit Vaage
Arkivreferanse 18/02350-2

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Vedtak blir utformet i møtet

Bakgrunn:

Med bakgrunn i sak fra studentene 29.08.18 om inneklima (sak: 18/02350) på NHH i helger og helligdager har LMU bedt fungerende driftssjef om å bidra med faktaopplysninger og ta del i en eventuell diskusjon om tema.

OPPFØLGING AV HANDLINGSPLAN FOR FYSISK LÆRINGSMILJØ

Saksbehandler Brigte Vaage
Arkivreferanse 14/00488-22

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Vedtak utarbeides i møtet

Bakgrunn:

LMU vedtok på møtet 29.08.18 at en skal følge opp handlingsplanene med å kalle inn, eller be om skriftlig rapport fra, de ansvarlige for aktuelle tiltak til LMU. De første tiltakene i handlingsplan for fysisk læringsmiljø er satt til desember 2018.

LMU ber derfor fungerende ansvarlig for drift om å oppdatere på framdrift og utvikling av tiltakene.

Handlingsplanen finner du på LMU siden: <https://www.nhh.no/om-nhh/organisasjon/rad-og-utvalg/laringsmiljoutvalget/>

INNSPILL FRA LMU TIL HØRING FRA KUNNSKAPSDEPARTEMENTET OM LOVFESTING AV STUDENTOMBUD - TRAKASSERING OG TILRETTELEGGING.

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 15/01705-3

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

LMU oppretter en gruppe med minimum en studentrepresentant som kommer med innspill på vegne av LMU.

Bakgrunn:

LMU er bedt av NHH/Administrasjonen om å komme med eventuelle innspill til høringsnotatet vedlagt. En bestilling av punkter eller fokus LMU ønsker at NHH skal ha med i sitt høringsnotat om Studentombud – trakassering og læringsmiljø (vedlegg 1).

Høringsfristen for NHH er 30 nov. LMU må gi innspill innen 1 november til seksjon for utdanningskvalitet.

Kunnskapsdepartementet

Notat

Høringsnotat om endringer i lov om universiteter og høyskoler og lov om høyere yrkesfaglig utdanning

(lovfesting av ordning med studentombud, synliggjøring av institusjonenes plikt til å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne og særskilte behov)

Innhold

1.	Innledning.....	3
2.	Studentombud.....	4
2.1	Bakgrunnen for forslaget	4
2.1.1.	Innledning.....	4
2.1.2.	Studentombud i andre land.....	4
2.1.3.	Eksisterende ordninger med studentombud ved norske universiteter og høyskoler	5
2.1.4.	Andre ombudsordninger.....	7
2.2	Gjeldende rett.....	7
2.3	Departementets vurdering og forslag.....	9
3.	Plikt til å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering.....	12
3.1	Bakgrunnen for forslaget	12
3.2	Gjeldende rett.....	13
3.2.1.	Forbud mot trakassering	13
3.2.2.	Forbud mot seksuell trakassering	14
3.2.3.	Plikt til å forebygge og forhindre trakassering.....	14
3.3	Departementets vurdering og forslag.....	15
4.	Tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne og særskilte behov.....	16
4.1	Bakgrunn for forslaget	16
4.2	Gjeldende rett.....	16
4.3	Departementets vurdering og forslag.....	16
5.	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	18
5.1	Studentombud	18
5.2	Forebygging og forhindring av trakassering og seksuell trakassering.....	18
5.3	Tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne og særskilte behov	18
6.	Lovforslag	19
6.1	Endringer i lov om universiteter og høyskoler	19
6.2	Endringer i lov om høyere yrkesfaglig utdanning	20

1. INNLEDNING

Kunnskapsdepartementet sender med dette på høring et forslag til endring i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) og lov av 8. juni 2018 nr. 28 om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven).

Høringsnotatet inneholder forslag om å lovfeste en ordning med studentombud, en tydeliggjøring av utdanningsinstitusjonenes plikt til å forebygge og forhindre både seksuell og andre typer trakassering, og en bedre tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne og særskilte behov.

Regjeringen fremhevet ordningen med studentombud i Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning (Kvalitetsmeldingen)* som en uavhengig bistandsinstans i studiesaker, og ved senere anledninger som et lavterskeltilbud for saker som angår seksuell trakassering. Nå foreslås ordningen lovfestet i både universitets- og høyskoleloven og i fagskoleloven.

Ordningen med studentombud er ny, og departementet legger vekt på at institusjonene bør ha stor frihet til å velge løsninger som er tilpasset lokale forhold og behov. Departementet ønsker høringsinstansenes innspill til hvilke prinsipper som bør legges til grunn og mulige problemstillinger knyttet til lovfesting, i tillegg til innspill til utforming av lovbestemmelsen. Departementet viser til punkt 2 i høringsnotatet.

Samtidig ønsker regjeringen å tydeliggjøre forbudet mot trakassering og seksuell trakassering, og utdanningsinstitusjonenes plikt til å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering, jf. lov om likestilling og forbud mot diskriminering av 16. juni 2017 nr. 51 (likestillings- og diskrimineringsloven) § 13. Forslaget endrer ikke gjeldende rett, men er ment å synliggjøre institusjonenes ansvar på en bedre måte. Departementet viser til punkt 3 i høringsnotatet.

Den nye likestillings- og diskrimineringsloven omtaler også studenter med funksjonsnedsettelse sitt krav til tilrettelegging i studiet. Tilrettelegging og universell utforming følger også av FNs konvensjon om personer med nedsatt funksjonsevne. Det foreslås på denne bakgrunn noen endringer i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven for bedre å harmonisere bestemmelsen om tilrettelegging med likestillings- og diskrimineringsregelverket.

Departementet ønsker høringsinstansenes syn på forslagene.

Begrepet "institusjon" i dette høringsnotatet omfatter både universiteter og høyskoler, og fagskoler.

2. STUDENTOMBUD

2.1 Bakgrunnen for forslaget

2.1.1. Innledning

Universitetet i Oslo var først ute med å etablere et studentombud i 2013 på eget initiativ, og i løpet av de siste årene har det blitt etablert studentombud ved flere norske universiteter og høyskoler. I Meld. St. 16 (2016–2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (Kvalitetsmeldingen) fremhevet regjeringen studentombudene som en uavhengig bistandsinstans. Ordningen har vist seg å være til god nytte for studentene og for institusjonene. Studentombudenes oppdrag er bl.a. å hjelpe til med å veilede studentene i forbindelse med klager, å bidra til å løse saker på lavest mulig nivå og bringe saker frem for institusjonsstyret eller inn i institusjonens kvalitetssikringsarbeid.

I anmodningsvedtak nr. 520 fra 2018 ba Stortinget regjeringen om å "*komme tilbake til Stortinget med et forslag til lovendring som pålegger alle høyere utdanningsinstitusjoner å etablere et studentombud, enten alene eller i samarbeid med andre institusjoner*".¹ Det er tverrpolitisk enighet om behovet for å lovfeste en ordning med studentombud, og at dette også skal gjelde for fagskoleutdanning.

Regjeringen mener det er behov for et lavterskeltilbud om bistand til studentene, blant annet på grunn av seksuell trakassering. Utdanningsinstitusjoner har strukturer som kan medføre at risikoen for uakseptabel atferd er større der enn i andre deler av samfunnet. Dette fordi universiteter, høyskoler og fagskoler naturlig preges av et skjevt maktforhold eksempelvis mellom eldre erfarne studenter og yngre studenter, mellom ansatte og studenter, og mellom etablerte ansatte og ansatte som er i en tidlig fase i karrieren.

2.1.2. Studentombud i andre land

Studentombud i høyere utdanning ble først etablert på 1960-tallet og har i Europa blitt stadig vanligere, spesielt fra 1990-tallet. I Europa finnes det ulike former for studentombud i blant annet Spania, Nederland, Tyskland, Belgia, Sverige Østerrike, Storbritannia, Kroatia, Polen, Portugal, Litauen og Danmark. Det finnes om lag 400 studentombud i verden, de fleste i Europa og USA. De europeiske studentombudene har siden 2003 hatt et eget nettverk, European Network for Ombudsmen in Higher Education.² I tillegg finnes det en amerikansk International Ombudsman Association.

Organisasjonsformene er mangfoldige. De fleste studentombudene er tilknyttet en høyere utdanningsinstitusjon, mens noen er organisert på nasjonalt nivå. I flere europeiske land stiller lovverket krav om studentombud i høyere utdanning.

¹ Referat fra Stortingsdebatt 1. mars 2018 om Representantforslag 48 S: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2017-2018/refs-201718-03-01?m=7> ; Anmodningsvedtak nr. 520 (2017-2018): <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Vedtak/Vedtak/Sak/?p=69925>

² <http://www.enohe.net/>

2.1.3. Eksisterende ordninger med studentombud ved norske universiteter og høyskoler

I Norge har studentdemokratiet stått sterkt i lang tid, og studentorganer, både nasjonale sammenslutninger og studentorganer ved institusjonene, har ivaretatt mange oppgaver som naturlig kan tenkes lagt til et studentombud. Samtidig har studentorganisasjonene lenge ønsket etableringen av en studentombudsordning.

Departementet har innhentet opplysninger om eksisterende ordninger fra utdanningsinstitusjoner som har studentombud i dag. I Norge har ti høyere utdanningsinstitusjoner etablert studentombud, og alle disse er store statlige institusjoner. Universitetet i Oslo var først ute i 2013 og ble etterfulgt av Universitetet i Stavanger, OsloMet – storbyuniversitet, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, Universitetet i Bergen, Norges handelshøyskole, Universitetet i Agder, Høgskulen på Vestlandet, Høgskolen i Sørøst-Norge og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet.

Mandat

Rammene for de eksisterende studentombudene er nedfelt i egne mandater. Mandatene er som regel vedtatt av institusjonenes styre. Hovedteksten i mandatet til studentombudet ved Universitetet i Oslo lyder:

"Studentombudet skal være en uavhengig bistandsperson som har som oppgave å gi studenter råd og hjelp i saker der studentene har tatt opp eller ønsker å ta opp forhold knyttet til sin studiesituasjon. Studentombudet skal påse at sakene får en forsvarlig og korrekt behandling, og at studentenes rettigheter blir ivaretatt."

Mandatene til studentombudene ved de andre institusjonene er enten like eller tilnærmet like denne formuleringen.

Mandatene inneholder i tillegg en del utfyllende informasjon. Ved Universitetet i Oslo lyder f.eks. avgrensningen av studentombudets arbeidsoppgaver slik:

"[Studentombudet] har en uavhengig stilling i forhold til UiOs organisasjon. Studentombudet har ikke instruksjonsmyndighet overfor enhetene ved UiO. Studentombudet skal bidra til at saker kan løses nærest der de oppstår; dvs. på lavest mulig nivå i organisasjonen. Ombudet har selv ikke myndighet til å avgjøre saker, og er heller ikke klage- eller ankeinstans for saker som er behandlet og avgjort av andre enheter eller beslutningsorganer ved UiO."

Det følger normalt også av mandatet at studentombudene har plikt til å aktivt informere om sin funksjon til studenter og gi nødvendig opplæring til studenttillitsvalgte om studentenes rettigheter og plikter. Videre regulerer mandatene studentombudets rett til innsyn og taushetsplikt:

"Studentombudet har bare innsyn i den enkelte saks dokumenter i den grad studenten det gjelder, har gitt samtykke til innsyn. Studentombudet har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 om alle forhold hun/han blir kjent med gjennom sitt virke."

Eksempler på mandater kan leses på studentombudenes eller institusjonenes nettsider.³

Alle studentombudene utarbeider halvårs- eller årsrapporter til institusjonenes læringsmiljøutvalg, rektor og/eller styre. I tillegg har flere studentombud mandat til å fremme saker på eget initiativ direkte til institusjonenes styre. Studentombudet skal også orientere rektor fortløpende om spesielt alvorlige saker eller saker av prinsipiell betydning.

Dimensjonering, finansiering og organisering

De fleste av institusjonene som har studentombud har én heltidsstilling til studentombudsordningen. Unntaket er Universitetet i Oslo som har utvidet ordningen til 1,6 årsverk. Universitetet i Stavanger har en 50% stilling for studentombudet, Norges handelshøyskole en 30% stilling.

Studentombudene på de ulike institusjonene har relativt ulike studentpopulasjoner å forholde seg til. De etablerte studentombudsordningene har per heltidsstilling ansvar for om lag 11 000 til 21 000 studenter (gjennomsnittlig om lag 16 000 studenter), bortsett fra Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet der studentombudet i én heltidsstilling har ansvar for 40 000 studenter.

Totalt har om lag 181.000 studenter i Norge tilgang til et studentombud ved sitt eget universitet eller sin egen høyskole. Dette er om lag 72 % av det totale antallet studenter i universiteter og høyskoler og om lag 67 % av det totale antallet studenter når fagskolestudentene også inkluderes.

Antall henvendelser ombudene mottar per institusjon varierer, men her spiller ulike metoder for registrering av saker inn, samt hvor lenge ordningen har vært etablert. Det viser seg at antall henvendelser øker der det er lenge siden ordningen ble etablert og der den har blitt godt kjent. I tillegg kan lokale forhold påvirke statistikkene. For eksempel vil man se flere henvendelser ved en institusjon som må foreta skikkethetsvurderinger.⁴ Et annet eksempel er at der regelverket varierer mellom institutter og fakulteter ved samme institusjon kan det medføre merarbeid sammenlignet med en institusjon som praktiserer ett felles regelverk. Hvilke typer henvendelser som topper studentombudenes statistikker, varierer avhengig av institusjon. De fleste henvendelser omhandler eksamen og sensur, praksis, disposisjon og tilrettelegging, samt andre studierelaterte saker.

Ved de institusjonene som har studentombud, er ordningen finansiert innenfor institusjonens budsjetttramme. Kostnaden omfatter i hovedsak lønn (deltidsstilling, heltidsstilling eller flere stillinger), som oftest på seniornivå. I tillegg har mange bevilget et driftsbudsjett til studentombudet til blant annet reiser, møter, kurs, konferanser, profileringsmateriale og medlemskap i nettverk.

³ Mandatet til studentombudet ved UiO: <http://www.uio.no/om/organisasjon/studentombud/mandat/>. Mandatet til studentombudet ved OsloMet – storbyuniversitetet er noe annerledes formulert: <https://blogg.hioa.no/studentombudet/omstudentombudet/studentombudets-mandat/>.

⁴ Skikkethetsvurderinger etter universitets- og høyskoleloven § 4-10 skal foregå ved en rekke utdanninger. En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket.

Uavhengigheten til studentombudet reflekteres i den organisatoriske innplasseringen ved institusjonene. Flere er innplassert i HR-avdelingen, men noen er plassert rett under organisasjonsdirektøren eller institusjonsledelsens stab med fysisk adskilt kontorplass og uten at de er underlagt instruksjonsmyndighet. Ved Universitetet i Oslo er studentombudet plassert i Enhet for intern revisjon som rapporterer direkte til styret og er faglig uavhengig av ledelsen ved universitetet. Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet har valgt å innplassere studentombudet i studentsamskipnaden. Samtidig som studentombudet er uavhengig, rapporterer det årlig eller halvårlig til institusjonenes rektor og/eller styre.

Studentombudets kvalifikasjoner

Alle de nåværende studentombudene har juridisk kompetanse. Institusjonene har som regel stilt krav om utdanning på mastergradsnivå og juridisk kompetanse, men de fleste har ikke stilt kompetansekrav om mastergrad i rettsvitenskap i utlysningen. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet opplyser at kvalifikasjon som jurist ble vurdert som sentralt ved etableringen av ordningen for studentombudets mulighet for å få gjennomslag i fagmiljøene. Høgskolen i Sørøst-Norge fremhever at pedagogisk kompetanse og erfaring med konfliktløsning og meglingsarbeid ansees som svært nyttig. Ved Universitetet i Oslo ble det i tillegg til juridisk kompetanse lagt vekt på blant annet integritet og rolleforståelse samt erfaring med antidiskrimineringsarbeid i den første utlysningen i 2012. I en nylig utlysning ble erfaring med konflikthåndtering og meglingsarbeid vektlagt.

2.1.4. Andre ombudsordninger

Andre eksisterende ombudsordninger i Norge er Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen), Pasient- og brukerombudet, Barneombudet, Forbrukertilsynet (tidligere Forbrukerombudet), Likestillings- og diskrimineringsombudet, elev- og lærlingombudene, mobbeombud, personvernombud og Ombudsmannen for Forsvaret.

De fleste ombudsordningene er organisert på nasjonalt nivå. Pasient- og brukerombud, elev- og lærlingombud og mobbeombud er derimot i hvert fylke. I tillegg er alle offentlige myndigheter eller organ og mange private virksomheter pålagt å ha et personvernombud.

Sentralt for ombudsordningene er at de skal utføre sin virksomhet selvstendig, nøytralt og uavhengig.

2.2 Gjeldende rett

Studentombudsordningen

Ordningen med studentombud er i dag ikke regulert, hverken i universitets- og høyskoleloven eller i fagskoleloven.

Taushetsplikt

For et studentombud som er ansatt ved en høyere utdanningsinstitusjon eller en fagskole vil reglene om taushetsplikt i lov om behandlingssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) gjelde, jf. universitets- og høyskoleloven § 7-6 og fagskoleloven § 39. For universiteter og høyskoler er det regulert i universitets- og høyskoleloven § 7-6 første

ledd at "[b]estemmelsene om taushetsplikt i forvaltningsloven §§ 13 til 13e gjelder for universiteter og høyskoler". For fagskolene gjelder en noe annerledes formulering i fagskoleloven § 39 første ledd: "Når fagskolene behandler saker etter loven her, gjelder bestemmelsene i forvaltningsloven om habilitet i §§ 6 til 10 og om taushetsplikt i §§ 13 til 13 e."

Studentombud ved universiteter og høyskoler vil ha taushetsplikt om det han eller hun får vite om noens personlige forhold jf. forvaltningsloven § 13 første ledd. Som personlige forhold regnes blant annet fysisk og psykisk helse, karakterer og seksuell legning. Muligens vil ikke alle typer saker som et studentombud behandler kunne defineres som noens personlige forhold. Bestemmelsene i forvaltningsloven §§ 13 a og b inneholder begrensninger for, dvs. unntak fra, taushetsplikten, mens §§ 13 c til e regulerer taushetsplikten nærmere.

Taushetsplikten gjelder overfor alle andre, både eksterne utenfor den institusjonen studentombudet er knyttet til og andre ansatte ved institusjonen som selv har taushetsplikt. Unntak fra taushetsplikten kan blant annet gjøres etter samtykke fra den opplysningene gjelder, jf. § 13 a nr. 1. Studentombudet er ikke et adskilt organ, og i enkelte tilfeller er taushetsplikten ikke rettslig til hinder for at opplysningene brukes innenfor forvaltningsorganet (dvs. institusjonen) ombudet er knyttet til. Etter forvaltningsloven § 13 b er taushetsplikten blant annet ikke til hinder for at "opplysningene brukes for å oppnå det formål de er gitt eller innhentet for, bl.a. kan brukes i forbindelse med saksforberedelse, avgjørelse, gjennomføring av avgjørelsen, oppfølging og kontroll" eller at "opplysningene er tilgjengelig for andre tjenestemenn innen organet eller etaten i den utstrekning som trengs for en hensiktsmessig arbeids- og arkivordning, bl.a. til bruk ved vegledning i andre saker". Disse reglene setter begrensninger for adgangen til å dele slike taushetsbelagte opplysninger innad i organet, og vil neppe kunne komme til anvendelse for å begrense studentombudets taushetsplikt.

Studentombud knyttet til en studentsamskipnad, slik som er tilfelle for studentombudet ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, er hverken underlagt forvaltningsloven eller arkivloven, jf. lov om studentsamskipnader av 14. desember 2014 nr. 116 (studentsamskipnadsloven) § 11. Kunnskapsdepartementet kan fastsette i forskrift at deler av studentsamskipnadens virksomhet skal være omfattet av forvaltningsloven, og kan på denne måten også regulere at studentombud, ansatt av studentsamskipnad, skal omfattes av bestemmelsene om taushetsplikt.

Arkiveringsplikt

Statlige universiteter og høyskoler og fylkeskommunale fagskoler har plikt til å ha arkiv i samsvar med lov om arkiv av 4. desember 1992 nr. 126 (arkivloven) §§ 6, 9, 10 og 12. Dette gjelder i utgangspunktet ikke for private høyskoler og fagskoler, men Riksarkivaren kan pålegge enkelte private høyskoler og fagskoler å ha arkiv, jf. arkivloven §§ 19 og 20.

Arkiveringsplikten gjelder for institusjonene, ikke det enkelte ombudet. Det er opp til institusjonen selv å avgjøre om ombudet skal ha eget arkiv, egen journal og lignende. Av hensyn til studentombudets uavhengighet kan det være hensiktsmessig for studentombudet å ha et eget journalsystem.

Regjeringen har nedsatt et lovutvalg til å revidere arkivloven, blant annet grenseoppgangen til offentlig sektor og hvilke aktiviteter i selvstendige rettssubjekter som er arkivpliktige som

følge av at de bærer preg av å bidra til offentlige oppgaver. Utvalget skal avgi sin utredning til Kulturdepartementet innen 1. mars 2019.

2.3 Departementets vurdering og forslag

Endringer i både lov om universiteter og høyskoler og lov om høyere yrkesfaglig utdanning

De siste årene har flere universiteter fusjonert med mindre høyskoler eller høyskoler har slått seg sammen. En del av disse institusjonene hadde ved fusjonen ingen ordning med studentombud. Sammenslåingene har medført at flere universitets- og høyskolestudenter nå har fått et studentombud ved egen institusjon. Studentombudet kan varsle kvalitetssvikt som kan medføre forbedringer i institusjonenes rutiner. Erfaringer med studentombud viser at mange klagesaker blir bedre forberedt og at studentene opplever å være tryggere og bedre ivaretatt. Studentombudene er en lite byråkratisk ordning som gir studentene et lavterskeltilbud. Dette er ikke minst viktig for at studentene lett kan søke råd i eksempelvis vanskelige saker som saker om seksuell trakassering. Departementet mener at ordningen også kan bidra til å redusere frafall og forsinkelser i studiene.

Departementet mener på denne bakgrunn at hver student bør sikres tilgang til et studentombud. Departementet foreslår derfor å lovfeste ordningen med studentombud både i lov om universiteter og høyskoler og i lov om høyere yrkesfaglig utdanning.

For fagskolesektoren har studentrettighetene de siste årene blitt vesentlig styrket i fagskoleloven, jf. Prop. 95 L (2015-2016) og Prop. 47 L (2017-2018). Endringene har medført at fagskolestudentenes rettigheter i det vesentlige er like som universitets- og høyskolestudentenes rettigheter. Også i denne sammenhengen er det hensiktsmessig at forslag om lovfesting av studentombudsordningen omfatter både universitets- og høyskoleloven og lov om høyere yrkesfaglig utdanning.

Organisering og studentombudets uavhengighet

Departementet mener at institusjonene bør stå fritt til å selv å organisere ordningen med studentombud. Dette betyr at det bør være mulig for mindre institusjoner å samarbeide med én eller flere andre institusjoner for å etablere og tilby en ordning med studentombud. Fagskolesektoren kan for eksempel velge å etablere et felles studentombud.

Samtidig mener departementet at det bør stilles krav i loven om at ordningen må organiseres slik at hver student skal ha "tilgang" til et studentombud. Dette innebærer at organiseringen av ordningen ikke kan være slik at studentene i praksis har dårlig eller ingen tilgang til ombudet fordi det har ansvar for et for stort antall studenter eller av andre grunner er vanskelig å komme i kontakt med. Det er allikevel ikke nødvendig at studentene har fysisk tilgang til studentombudet. Det er etter departementets vurdering viktig at organiseringen av studentombudet sikrer at dette blir et lavterskeltilbud hvor studentene enkelt kan komme i kontakt med ombudet uavhengig av hvilken institusjon eller studiested de er tilknyttet.

Ved større institusjoner, dvs. per i dag de fleste statlige universiteter og høyskoler, vil dette også bety at ordningen må være tilstrekkelig til å kunne ivareta alle studenter ved egen institusjon. For statlige, private og fylkeskommunale institusjoner med få studenter kan det derimot være mer hensiktsmessig å samarbeide med andre institusjoner. Det finnes ingen

hindre for samarbeid på tvers av sektorer, for eksempel mellom en høyskole og en fagskole. Samarbeid mellom institusjoner kan være en bedre løsning enn å dele opp stillinger i en deltidsstilling som studentombud og en annen deltidsstilling ved samme institusjon. Siden studentombudet skal være et uavhengig organ som ikke kan instrueres og som må ha en klar rolleforståelse, mener departementet at det vil være veldig uheldig at én person må fungere i ulike roller ved samme institusjon. Ved etablering av ordningen og former for samarbeid mellom flere institusjoner bør det sikres forutsigbarhet og robusthet i organiseringen. Dette vil gjøre ordningen mindre sårbar når enkeltpersoner er fraværende eller endrer stilling.

Departementet foreslår et uttrykkelig krav om at studentombudet skal være et organ som skal være uavhengig ved at det ikke skal kunne gis pålegg om sin behandling av saker. Også internasjonalt fremheves viktigheten av studentombudets uavhengighet.⁵ Uavhengigheten kan ikke være absolutt, siden institusjonene må kunne fastsette rammer for ombudet i budsjett og mandat, samtidig som studentombudet må forholde seg til de rammer som er gitt og må stå ansvarlig for sin administrative virksomhet. Det sentrale med ordningens uavhengighet er at studentombudet ikke kan instrueres av institusjonen.

Samtidig er det viktig å avgrense studentombudets rolle mot andre funksjoner ved institusjonene. Det er for eksempel institusjonene som har ansvar for å gi generell informasjon og veiledning om studier, eksamen etc. Videre er rollen til studentombudet en helt annen enn rollen til studenttillitsvalgte, som også veileder studenter om deres rettigheter. Mens studentombudet er uavhengig og kan fungere som megler ved behov, representerer studenttillitsvalgte studentene og er valgt av disse. Der studentorganene både nasjonalt og ved den enkelte institusjon har en rolle for å ivareta studentenes interesser i bredt og gi innspill til ny politikkutvikling mv., bør studentombudets rolle primært være å veilede og ivareta studentenes rettssikkerhet.

Det kan være hensiktsmessig å presisere i studentombudets mandat hvilket organ som ansetter og avsetter studentombudet. Det samme gjelder myndigheten til å endre studentombudets mandat. Av hensyn til studentombudets uavhengighet, vil det være naturlig å legge denne myndigheten til institusjonens styre, der både institusjonen som arbeidsgiver og studenttillitsvalgte er representert.

Videre er det en viktig forutsetning at tilbudet er gratis. Samtidig ønsker departementet å opprette en ordning for å gi institusjonene veiledning ved etablering av ordningen og tilby institusjonenes studentombud en møteplass og veiledning ved drift av ordningen. Departementet ber høringsinstansene om innspill om behovene knyttet til dette, samt mulige forslag til løsninger.

Mandat

Departementet foreslår å ikke lovregulere mandatet til studentombudet. Dette bør være opp til institusjonene. Departementet vil anbefale å se på eksisterende ordninger som inspirasjon ved fastsettelse av mandat.

⁵ <http://www.enohe.net/>

Taushetsplikt

Departementet har vurdert om det er nødvendig å lovregulere studentombudenes taushetsplikt.

For studenter som vurderer å henvende seg til studentombudet, er det ofte avgjørende at de kan få råd og veiledning uten at opplysninger gis videre. Det å kunne snakke konfidensielt med et studentombud i forkant av et varsel, kan også medføre at flere tør å ta steget og varsle om visse forhold.

Studentombudene ved universiteter og høyskoler kan overfor alle andre, både eksterne og andre ansatte ved institusjonen påberope seg taushetsplikten om studentenes personlige forhold etter forvaltningsloven § 13. Mandatene til etablerte studentombudsordninger ved universiteter og høyskoler inneholder en formulering om at "[s]tudentombudet har taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 om alle forhold hun/han blir kjent med gjennom sitt virke". Per i dag praktiseres taushetsplikten slik at studentombudet behandler sakene fra studentene konfidensielt og ikke videreformidler informasjon til institusjonen uten studentenes samtykke.

Departementet vurderer det slik at det er behov for en regulering av taushetsplikten som er tilpasset studentombud. Departementet foreslår at studentombudet skal ha taushetsplikt i alle saker ombudet blir kjent med gjennom sitt virke. Denne særskilte taushetsplikten for studentombud vil utvide og presisere den allerede lovfestede taushetsplikten etter forvaltningsloven § 13. Departementet foreslår at taushetsplikt for studentombud utvides til å omfatte alle opplysninger i ombudets saker, også forhold som ikke kan regnes som studentenes personlige forhold. Tilsvarende foreslår departementet å utvide kravet om samtykke etter forvaltningsloven § 13 a nr. 1. Kravet om at studenten det gjelder må samtykke for at studentombudet kan gjøre opplysninger kjent for andre, inkludert andre ved institusjonen, gjelder overfor alle opplysninger, også forhold som ikke kan regnes som studentenes personlige forhold.

Studentombudets kvalifikasjoner

Departementet vurderer det slik at det bør være opp til den enkelte institusjon å fastsette studentombudets kompetansekrav. Dette bør overlates til institusjonene av hensyn til deres autonomi og med tanke på at behovene kan variere lokalt. I tillegg er det en fordel at studentombud ikke blir et regulert yrke etter lov om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner av 16. juni 2017 nr. 69 (yrkeskvalifikasjonsloven). Det å regulere et yrke er et sterkt virkemiddel og vil føre til at det må oppnevnes en godkjenningsmyndighet for eventuelle søkere fra EU/EØS.

Departementet mener imidlertid at det er hensiktsmessig at hvert studentombud har juridisk kompetanse for å ivareta forståelse av sektorlovgivning for universiteter og høyskoler og fagskoler, i tillegg til alminnelig forvaltningsrett. Juridisk kompetanse kan for eksempel være kunnskap gjennom videreutdanning eller erfaring med arbeid med studentenes rettigheter. At hvert studentombud bør ha juridisk kompetanse er også et tydelig ønske fra Stortinget.⁶

⁶ Referat fra Stortingsdebatten 1. mars 2018 om Representantforslag 48 S (2017-2018): <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2017-2018/refs-201718-03-01?m=7>.

Det vises til forslaget til endringer i universitets- og høyskoleloven § 4-17 og fagskoleloven § 14a i punkt 6 i høringsnotatet.

Muligheten til å ansette studentombudet på åremål

Hovedregelen i norsk arbeidsliv er fast ansettelse. For enkelte stillinger kan det likevel være hensiktsmessig å sikre fornyelse. Studentombud skal først og fremst ivareta studentenes interesser. Departementet antar at dette er en stilling der det vil være avgjørende med faglig og administrativ nyorientering. Ved å åpne for å ansette på åremål kan man sørge for at studentombudet ikke blir for nært knyttet til institusjonen.

Departementet foreslår at universiteter, høyskoler og fagskoler som ansetter studentombudet, bør ha valgfrihet til å ansette studentombudet på åremål. Det foreslås videre at åremålene kan være på mellom fire til seks år, og at man ikke kan være ansatt sammenhengende i mer enn tolv år i samme stilling. Siden det kun foreslås endringer i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven, vil det kun være mulig å velge å ansette et studentombud på åremål når vedkommende er ansatt ved et universitet, en høyskole eller en fagskole.

Muligheten for å regulere nærmere i forskrift

Departementet legger til grunn at institusjonene skal ha stor frihet til å tilpasse ombudsfunksjonen til lokale forhold. Regelverket bør derfor være overordnet og gi handlingsrom. Departementet mener likevel at det vil være hensiktsmessig at departementet gis en hjemmel til å gi nærmere regler om ombudsordningen i forskrift. Studentombudsordningen er ny, og med en overordnet regulering kan ikke alle problemstillinger forutsees. Dette kan potensielt medføre behov for nærmere regulering av studentombudets mandat eller organisering. Departementet foreslår derfor å innføre en egen forskriftshjemmel i bestemmelsen om studentombud.

3. PLIKT TIL Å FOREBYGGE OG FORHINDRE TRAKASSERING OG SEKSUELL TRAKASSERING

3.1 Bakgrunnen for forslaget

Den senere tiden har det vært mye fokus på seksuell trakassering i samfunnet generelt. #metoo-kampanjen har vist at seksuell trakassering også er en betydelig utfordring ved universiteter og høyskoler. Bekjempelse av seksuell trakassering ble tatt opp som et eget punkt i tildelingsbrevene for 2018 til alle universitetene og høyskolene. Her ble det vist til at alle studenter og ansatte skal ha et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø. Det ble også understreket at regjeringen mener det skal være en nulltoleranse for seksuell trakassering. Universitets- og høyskolerådet har etablert en arbeidsgruppe mot mobbing og trakassering. Arbeidsgruppen skal bidra til å samordne universiteter og høyskolars innsats for å kartlegge, forebygge og sikre at ansatte og studenter har tilgang til gode systemer for varsling og oppfølging av mobbing og trakassering.⁷

Det fremgår klart av likestillings- og diskrimineringsloven § 13 første ledd at seksuell trakassering er forbudt: "*Trakassering på grunn av forhold som nevnt i § 6 første ledd og*

⁷ <https://www.uhr.no/temasider/uhrs-arbeidsgruppe-mot-mobbing-og-trakassering/>

seksuell trakassering, er forbudt." I tillegg presiserer § 13 sjette ledd i samme lov at "[...] utdanningsinstitusjoner skal innenfor sitt ansvarsområde forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering".

I anmodningsvedtak 602 (2017-2018) ber Stortinget til regjeringen å komme tilbake med sak i forbindelse med statsbudsjettet 2020 om å innføre et lavterskeltilbud for håndhevelse av saker om seksuell trakassering. Barne- og likestillingsdepartementet arbeider med etablering av et lavterskeltilbud for behandling av saker om seksuell trakassering, og tar sikte på å sende et høringsnotat med forslag til lovendringer på høring i slutten av juni 2018.

Kunnskapsdepartementet foreslår å endre universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven ved å tydeliggjøre utdanningsinstitusjonenes plikt til å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering, som følge av forbudet mot trakassering og seksuell trakassering. Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter på en slik synliggjøring i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven.

3.2 Gjeldende rett

3.2.1. Forbud mot trakassering

Trakassering og seksuell trakassering er forbudt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 13 første ledd. I bestemmelsens tredje ledd er trakassering definert som *"handlinger, unnlater eller ytringer som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende"*.

Forarbeidene til likestillings- og diskrimineringsloven § 13 annet ledd, jf. Prop. 81 L (2016-2017), beskriver trakassering slik:

"Trakassering kan være handlinger og unnlater, og vil da også kunne rammes av diskrimineringsforbudet. Trakassering kan skje på ulike måter, som vold, skadeverk, telefonsjikane, dumping av søppel på andres eiendom mv. Trakassering kan også skje i form av ytringer. Både muntlige og skriftlige ytringer er omfattet, herunder symboler. Det avgrenses mot ytringer i den offentlige debatt som gjelder en gruppe. Forbudet gjelder bare ytringer som rammer enkeltpersoner. Ytringen må ha en klar adressat og være rettet mot én eller flere konkrete enkeltpersoner.

Både handlinger og ytringer som har til formål å være trakasserende, og handlinger og ytringer som har trakasserende virkning omfattes. Dersom den som trakasserer har til hensikt å krenke, vil dette omfattes av forbudet selv om trakasseringen ikke oppleves som trakassering av den som blir utsatt (formål). Også forsøk på å trakassere vil kunne rammes. På den annen side vil forbudet også ramme tilfeller der hensikten ikke er å trakassere, men hvor atferden likevel oppleves som krenkende (virkning). I vurderingen av om det foreligger trakassering må det legges betydelig vekt på den subjektive opplevelsen til den som utsettes for ytringen eller handlingen.

Handlingen mv. må ha som formål eller virkning å være «krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende». De opplistede virkningene er alternative vilkår. Det er tilstrekkelig at ett av dem er oppfylt. Atferd som er plagsom og irriterende, men som ikke er av en viss alvorlighetsgrad, vil ikke anses som trakassering. [...]"

3.2.2. Forbud mot seksuell trakassering

I likestillings- og diskrimineringsloven § 13 tredje ledd er seksuell trakassering definert som *"enhver form for uønsket seksuell oppmerksomhet som har som formål eller virkning å være krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom"*.

Forarbeidene til likestillings- og diskrimineringsloven § 13 tredje ledd, jf Prop. 81 L (2016-2017), beskriver seksuell trakassering slik:

"Med «seksuell oppmerksomhet» menes oppmerksomhet av seksuell karakter eller seksuelt betont oppmerksomhet. Oppmerksomheten kan være verbal, ikke-verbal eller fysisk. For eksempel kan forbudet omfatte eksplisitte spørsmål, ryktespredning om en persons seksuell aktivitet eller gjentatte seksuelle spøker. Seksuell trakassering kan omfatte alt fra blikk, berøring, kommentarer til voldtekt og voldtektsforsøk. Å få tilsendt bilder eller videoer med seksuelt innhold via brev, telefon eller internett kan også omfattes. Det er ikke et krav av atferden er motivert av seksuelt begjær.

Oppmerksomheten må også være uønsket. Det vil si at den verken må være velkommen eller gjensidig. [...] Oppmerksomheten må videre ha som formål eller virkning å være «krenkende, skremmende, fiendtlig, nedverdiggende, ydmykende eller plagsom». De nevnte virkningene er alternative vilkår, og det er derfor tilstrekkelig at ett av dem er oppfylt. Også uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom er omfattet. Det innebærer at også den mer vennligsinnede seksuelle oppmerksomheten kan være omfattet. Om atferden er plagsom må avgjøres ut fra en helhetlig vurdering der en rekke momenter vil ha relevans. Blant annet om den som oppmerksomheten retter seg imot selv opplever atferden som plagsom, handlingens karakter, tid og sted for handlingen og relasjonen mellom handlingspersonen og den som den seksuelle oppmerksomheten retter seg mot. [...]"

3.2.3. Plikt til å forebygge og forhindre trakassering

Etter likestillings- og diskrimineringsloven § 13 sjette ledd skal utdanningsinstitusjoner *"innenfor sitt ansvarsområde forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering"*. I merknadene til bestemmelsen i Prop. 81 L (2016-2017) presiseres det at vernebestemmelsen er todelt og består av en plikt til å forebygge slik trakassering og en plikt til å "forhindre at slik trakassering fortsetter dersom den ansvarlige får kjennskap til at det forekommer. Med plikt til å forebygge menes tiltak av preventiv karakter, så som iverksettelse av og utforming av retningslinjer for varsling av trakassering. Plikten til å forhindre innebærer å gripe fatt i aktuelle situasjoner med påstått trakassering og utrede hva som har skjedd og komme med forslag til løsning. Det kreves ikke at den ansvarlige faktisk har forhindre trakasseringen. Det er tilstrekkelig at den ansvarlige har forsøkt å hindre den."

Som det fremkommer av Prop. 81 L (2016-2017), gjelder plikten alle utdanningsinstitusjoner, blant annet universiteter, høyskoler og fagskoler. Plikten gjelder uavhengig av om institusjonen er i privat eller offentlig eie eller drift.

Prop. 81 L (2016-2017) presiserer på side 187-188 følgende om utdanningsinstitusjonenes plikt til å forebygge og forhindre trakassering etter likestillings- og diskrimineringsloven § 13 sjette ledd:

"Bestemmelsen vil innebære en plikt til å iverksette tiltak som er reelt forebyggende. Et overordnet forebyggende tiltak kan være å ha en klar og uttalt holdning mot trakassering.

Alle [...] utdanningsinstitusjoner [...] bør utarbeide retningslinjer der det fremgår at verken trakassering eller seksuell trakassering er tillatt. Retningslinjene bør videre definere hva som menes med slik trakassering. Andre former for forebyggende tiltak kan være gjennomføring av holdningskampanjer og utarbeidelse av varslingsrutiner. [...] Etter departementets syn må imidlertid en virksomhets forebyggende tiltak vurderes i lys av dens størrelse, eventuelle tidligere erfaringer med trakassering og arbeidsstyrkens sammensetning. Det vil ikke nødvendigvis være hensiktsmessig med holdningskampanjer i små bedrifter hvor trakassering ikke har vist seg å forekomme. [...] Også utdanningsinstitusjoner og organisasjoner bør ha retningslinjer og rutiner som klargjør hvordan institusjonen skal reagere dersom noen mener seg trakassert. Rutinene bør inkludere å registrere klager, hvem vedkommende skal henvende seg til og hvem som har ansvar for å utrede påstanden eller hendelsen. [...]

Dersom [...] utdanningsinstitusjonen [...] blir klar over at det pågår trakassering i virksomheten, vil plikten skjerpes. Arbeidsgiver må i et slikt tilfelle gripe fatt i aktuelle problemer, utrede hva som har skjedd og komme frem til en løsning. Det er tilstrekkelig at den ansvarlige har iverksatt tiltak for å forhindre trakassering – det kreves ikke at trakasseringen faktisk er forhindret [...].

Departementet presiserer at den som opplever seg trakassert ikke skal måtte bevise at trakassering har skjedd. Det skal heller ikke være bevistema for håndhevingsorganet. Bevistemålet skal være om den ansvarlige har gjort nok for å forebygge og forhindre at trakassering skjer innenfor sitt ansvarsfelt [...].

Bestemmelsen innebærer en plikt til å forebygge trakassering av personer som naturlig hører inn under [...] utdanningsinstitusjonens [...] ansvarsområde. Dette vil blant annet omfatte [...] studenter [...]. For utdanningsinstitusjoner vil plikten blant annet innebære at det må iverksettes tiltak også ved skoleturer mv. For organisasjoner kan plikten eksempelvis omfatte tiltak for å forebygge og hindre trakassering i forbindelse med møter og andre arrangementer i regi av organisasjonen. Plikten bør imidlertid ikke gjelde situasjoner som ikke har en naturlig sammenheng med [...] opplæringen eller organisasjonsvirksomheten."

3.3 Departementets vurdering og forslag

Kunnskapsdepartementet foreslår å ta inn en bestemmelse om utdanningsinstitusjonenes plikt til å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering i universitets- og høyskoleloven og i fagskoleloven, tilsvarende plikten i likestillings- og diskrimineringsloven § 13 sjette ledd jf. forbudet mot trakassering og seksuell trakassering i § 13 første ledd. Selv om plikten til å arbeide forebyggende mot trakassering og seksuell trakassering følger av annet lovverk, mener departementet at en slik bestemmelse vil tydeliggjøre institusjonenes ansvar og skape oppmerksomhet om viktigheten av forebyggende og forhindre arbeid i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

Lovendringen vil ikke medføre endringer i institusjonenes plikter etter gjeldende rett ettersom forbudet mot trakassering og seksuell trakassering i likestillings- og diskrimineringsloven allerede gjelder generelt, og plikten til å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering allerede gjelder for blant annet utdanningsinstitusjoner.

Det vises til lovforslaget i universitets- og høyskoleloven § 4-3 første ledd siste punktum og til lovforslaget i fagskoleloven § 15 første ledd siste punktum i punkt 6 i høringsnotatet.

4. TILRETTELEGGING FOR PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE OG SÆRSKILTE BEHOV

4.1 Bakgrunn for forslaget

I januar 2018 trådte den nye likestillings- og diskrimineringsloven i kraft. Denne loven omtaler blant annet studenter med funksjonsnedsettelse sitt krav til tilrettelegging i studiet. Tilrettelegging og universell utforming følger også av FNs konvensjon om personer med nedsatt funksjonsevne. Det foreslås på denne bakgrunn noen endringer i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven for bedre å harmonisere bestemmelsen om tilrettelegging med likestillings- og diskrimineringsregelverket.

4.2 Gjeldende rett

Det følger av universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 4-3 og fagskoleloven § 15 at det er styret som har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø. Det innebærer at det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet skal være fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. Utdanningsinstitusjonene har ansvaret for å legge til rette for at den enkelte student skal ha de rette forutsetningene, både fysisk og psykisk, til å tilegne seg den kunnskapen som forventes av et studium. Læringsmiljø må sees i sammenheng med gjennomføring og læringsutbytte.

Det følger av uhl. § 4-3 femte ledd og fagskolelovens § 15 femte ledd at utdanningsinstitusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Det presiseres i bestemmelsen at tilretteleggingen ikke må føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles ved det enkelte studium. Denne bestemmelsen skal bidra til å sikre personer med funksjonsnedsettelse, og andre studenter med særskilte behov, mulighet til å ta høyere utdanning på lik linje med andre studenter. Det er viktig at hensynet til likebehandling i forhold til andre studenter ivaretas, jf. Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) pkt. 12.1.10, merknader til § 44 nr. 5, s. 52.

Det fremgår av likestillings- og diskrimineringsloven § 21 at studenter med funksjonsnedsettelse har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Retten gjelder tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig byrde. I denne vurderingen skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å fjerne barrierer for personer med funksjonsnedsettelse, kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

4.3 Departementets vurdering og forslag

Det følger av FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne artikkel 2 at med "universell utforming" menes utforming av produkter, omgivelser,

programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. "Universell utforming" skal ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det.

Universell utforming innebærer at omgivelsene må utformes på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker i så stor utstrekning som mulig, uten særskilt tilpassing. Universitetene og høyskolene har ansvar for at alle studenter har et godt og inkluderende læringsmiljø av høy kvalitet. Det innebærer blant annet å sikre at også studenter med nedsatt funksjonsevne eller lese- og skrivevansker får kvalitetssikrede tilbud og tjenester tilpasset deres behov. Universell utforming i høyere utdanning er imidlertid til nytte for hele studentmassen. Alle læresteder skal derfor ha handlingsplaner for universell utforming og individuell tilrettelegging for studenter som trenger det.

Med funksjonsnedsettelse menes tap av eller skade på en kroppsdel eller i en av kroppens funksjoner, for eksempel om nedsatt bevegelses-, syns- eller hørselsfunksjon, nedsatt kognitiv eller intellektuell funksjon, eller ulike funksjonsnedsettelser på grunn av allergi, hjerte- eller lungesykdommer, jf. Prop. 81 L (2016-2017) *Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven)* pkt. 30 s. 313. Psykiske lidelser, for eksempel depresjon eller bipolare lidelser, omfattes også. Funksjonsnedsettelse må avgrenses mot forbigående og/eller bagatellmessige forhold, jf. Prop. 81 pkt. 30 s. 313.

Bestemmelsen i likestillings- og diskrimineringsloven § 21 gir bedre rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne og særskilte behov i møte med, for eksempel, en utdanningsinstitusjon. Departementet mener derfor at både universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven ikke reflekterer tilstrekkelig gjeldende rett. Dagens bestemmelse omtaler tilrettelegging "så langt det er mulig og rimelig". Departementet foreslår derfor en presisering i lovbestemmelsene om at studenter med funksjonsnedsettelse og særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging. Tilretteleggingen skal dog ikke innebære en "uforholdsmessig byrde for utdanningsinstitusjonen".

Tilretteleggingen skal ta utgangspunkt i forutsetningene og behovene til studenten som har behov for tilrettelegging. Det må foretas en konkret vurdering av hva som imøtekommer individets konkrete behov. Tilrettelegging kan skje både gjennom generelle tiltak overfor hele studentgruppen, eller gjennom spesifikke tiltak rettet kun mot den aktuelle student. Tilretteleggingen kan skje innenfor eller utenfor det ordinære undervisningsopplegget. Retten til tilrettelegging omfatter både fysiske og andre forhold ved lærestedet, undervisningsopplegget, læremidlene (inkludert lærebøker og IKT) og eksamen. Tilretteleggingen skal sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter, både når det gjelder kvalitet og omfang. Men tilretteleggingen "må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium".

Departementet foreslår derfor enkelte endringer i uhl. § 4-3 femte ledd og fagskoleloven § 15 femte ledd for å være i overensstemmelse med diskrimineringsregelverket når det gjelder studenter med funksjonsnedsettelse og særskilte behov og deres krav til tilrettelegging.

Det vises til forslag om endring i uhl. § 4-3 femte ledd og fagskoleloven § 15 femte ledd.

5. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

5.1 Studentombud

Departementet legger til grunn at kostnader knyttet til studentombud må tas innenfor universitetenes, høyskolenes og fagskolenes egne rammer.

Basert på en kartlegging av de institusjonene som har et studentombud i dag, er et studentombud i 100 % stilling med drift- og kontorutgifter anslått til å koste i størrelsesorden 1 million kroner. Dette omfatter lønnsmidler for stilling som studentombud og eventuelle midler til reiser, møter, kurs, konferanser m.m. knyttet til arbeidet som studentombud.

Universitetene, høyskolene og fagskolene står fritt til å organisere ordningen selv. Mindre høyskoler og fagskolene kan samarbeide om etablering av studentombud for å redusere den økonomiske og administrative belastningen for den enkelte institusjon. Departementet viser videre til at studentombudsordningen vil kunne bidra til bedre saksbehandling og rutiner knyttet til for eksempel klagebehandling, og at ordningen også kan bidra til mindre frafall og forsinkelser i studiene for studentene. Dette vil kunne bidra til mer effektiv drift og gi institusjonene mulige besparelser.

Institusjonene har allerede ansvar for å arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering. Studentombudene vil i stor grad ha oppgaver som allerede anses å være finansiert innenfor dagens budsjettammer, jf. også vurderingen nedenfor.

5.2 Forebygging og forhindring av trakassering og seksuell trakassering

Departementet vurderer det slik at en synliggjøring av forbudet mot seksuell trakassering og styrets ansvar for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven, ikke vil medføre nye økonomiske eller administrative konsekvenser for institusjonene, da forslaget ikke endrer gjeldende rett. Kostnader knyttet til slikt forebyggende arbeid forutsettes å være dekket innenfor dagens budsjettammer.

5.3 Tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne og særskilte behov

Departementet er av den oppfatning av lovforslagene reflekterer gjeldende rett og derfor ikke øker de administrative eller økonomiske kostnader for utdanningsinstitusjonene.

6. LOVFORSLAG

6.1 Endringer i lov om universiteter og høyskoler

(foreslåtte endringer i kursiv)

§ 4-3. Læringsmiljø

(1) Styret har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentsamskipnadene, legge forholdene til rette for et godt studiemiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet. *Styret skal innenfor sitt ansvarsområde arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering.*

(5) ~~Institusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov.~~ *Studenter med funksjonsnedsettelse og særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærersted, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Retten gjelder tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig byrde for utdanningsinstitusjonen. I denne vurderingen skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å fjerne barrierer for personer med funksjonsnedsettelse, kostnadene ved tilretteleggingen og institusjonens ressurser. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles ved det enkelte studium.*

Ny § 4-17. Studentombud

(1) *Styret har ansvar for å sørge for at alle studenter har tilgang til et studentombud.*

(2) *Studentombudet har som oppgave å gi studenter råd og hjelp i saker knyttet til deres studiesituasjon. Studentombudet kan ikke instrueres i sitt virke. Studentombudet har taushetsplikt i alle saker ombudet blir kjent med gjennom sitt virke med mindre studenten det gjelder samtykker i videreformidling av opplysninger.*

(3) *Departementet kan gi nærmere forskrift om studentombudet.*

§ 6-4. Ansettelse på åremål

(1) Ansettelse på åremål kan benyttes for:

- a) rektor
- b) administrerende direktør
- c) prorektor
- d) leder for avdeling og grunnenhet
- e) *studentombud*
- f) postdoktorstillinger
- g) stipendiater
- h) vitenskapelige assistenter
- i) spesialistkandidater
- j) undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet

k) stilling på innstegsvilkår

(3) Åremålsperioden for ansatte nevnt i første ledd bokstavene b, e og j, kan være fire til seks år. Ingen kan være ansatt på åremål etter denne bestemmelsen i en sammenhengende periode på mer enn tolv år.

6.2 Endringer i lov om høyere yrkesfaglig utdanning

Kapittel 3 Organiseringen av fagskoler

Ny § 14a Studentombud

Styret har ansvar for å sørge for at alle fagskolestudenter har tilgang til et studentombud.

Studentombudet har som oppgave å gi fagskolestudenter råd og hjelp i saker knyttet til deres studiesituasjon. Studentombudet kan ikke instrueres i sitt virke. Studentombudet har taushetsplikt i alle saker ombudet blir kjent med gjennom sitt virke med mindre studenten det gjelder samtykker i videreformidling av opplysninger.

Ansettelse på åremål kan benyttes for studentombud. Åremålsperioden kan være fire til seks år. Ingen kan være ansatt på åremål etter denne bestemmelsen i en sammenhengende periode på mer enn tolv år.

Departementet kan gi nærmere forskrift om studentombudet.

Kapittel 4 Fagskolenes virksomhet

§ 15 Læringsmiljø

Endring i første ledd – nytt tredje punktum:

Styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentorganene, legge forholdene til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø. Styret skal innenfor sitt ansvarsområde arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering.

Endring i femte ledd:

~~Fagskolen skal, så langt det er rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov.~~ *Studenter med funksjonsnedsettelse og særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærersted, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Retten gjelder tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig byrde for utdanningsinstitusjonen. I denne vurderingen skal det særlig legges vekt på tilretteleggingens effekt for å fjerne barrierer for personer med funksjonsnedsettelse, kostnadene ved tilretteleggingen og institusjonens ressurser. Tilretteleggingen skal ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles i den enkelte utdanningen.*

MANDAT FOR STUDENTOMBODET PÅ NHH

Vedteke av styret på NHH 18. april 2018

1. Studentombodet skal vera ein uavhengig bistandsperson for studentar på NHH som kan yta hjelp og gje råd i saker som gjeld studiesituasjonen.
2. Studentombodet skal nytta dei kanalar som til ei kvar tid høver seg best for å informera studentane om kva tenester som vert ytt. Vidare skal studentombodet gi opplæring til studenttillitsvalde om studentane sine rettar og plikter.
3. Studentombodet skal sjå til at sakene får ei forsvarleg og korrekt handsaming, og at studentane sine rettar vert ivaretekne. Vidare skal studentombodet bidra til å opplysa om prosess og at saka vert løyst på lågast mogleg nivå.
4. Studentombodet er uavhengig og kan ikkje instruerast. Prinsippet om uavhengigheit gjeld så langt dette er praktisk gjennomførleg. Studentombodet skal heller ikkje gjera vedtak i saker eller på annan måte instruera sakshandsamarar, utval etc. på NHH.
5. Studentombodet skal gjera ei konkret vurdering for kvar sak som kjem inn om det er andre etablerte organ på eller utanfor høgskulen som er meir nærliggjande at yter hjelp og råd.
6. Studentombodet er underlagt teieplikt eksternt og internt om alle tilhøve han/ho vert kjent med i kraft av sitt virke etter forvaltningslova § 13.
7. Studentombodet rapporterer årleg til rektor i form av årsrapport som også vert lagt fram for læringsmiljøutvalet (LMU) og som orienteringssak for styret. Rektor skal haldast løpande orientert om særleg alvorlege eller prinsipielt viktige saker. Studentombodet kan fremja saker for styret ved NHH i tråd med gjeldande prosedyre for styresaker.
8. Studentombodet har ikkje tilgang til Felles studentsystem (FS) og har berre innsyn i studentopplysningar eller dokumenta i ei sak så lenge studenten saka gjeld har gitt samtykke til innsyn.
9. Studentombodet skal rådgje studentane i studentsaker, men skal som utgangspunkt ikkje representera studenten. Der dette er naturleg kan studentombodet delta i møte etc. saman med studenten.

10. Studentombudet står fritt til, i samarbeid med den enkelte student, å tilpassa si tilnærming og arbeidsmåte til kvar enkelt sak.

11. Studentombudet avgjer sjølv kva saker som skal prioriterast og om det er saker som ikkje er eigna til handsaming av studentombudet. Avslag på bistand skal grunngjevast og kan ikkje klagast på.

SHOT UNDERSØKELSEN 2018

Saksbehandler Brigte Vaage
Arkivreferanse 14/02047-10

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Vedtak blir utarbeidet i møtet.

Bakgrunn:

Vedlagt ligger SHoT undersøkelsen 2018 med NHH sine tall sammenliknet med landet. NHH har bedt om mer tall materiale fra samskipnaden og dette vil bli lagt frem for LMU på et senere tidspunkt.

Hele rapporten fra SHoT kan dere lese her:

<https://www.uio.no/studier/om/laringsmiljo/shot/rapportene/shot-2018-studentenes-helse-og-trivselsundersokelse.pdf>

Prorektor for utdanning har invitert til et arbeidsmøte om SHoT undersøkelsen fredag 2. nov. der to av LMU medlemmene er representert samt LMU sekretær. Det kan være hensiktsmessig å vente med arbeid rundt undersøkelsen til vi har avklart hvilke ressurser NHH planlegger å sette i arbeidet.

SHOT 2018

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse

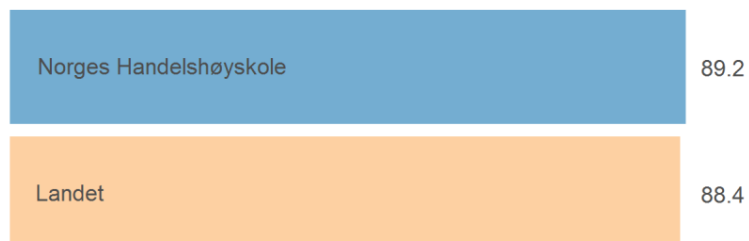
Norges Handelshøyskole

Forhold på studiestedet

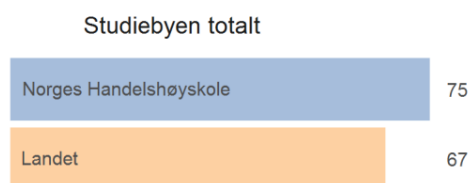
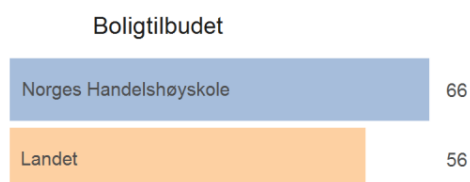
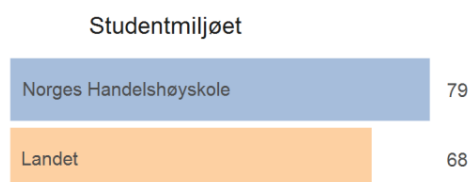
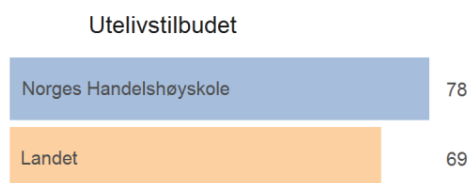
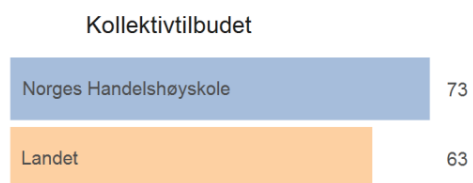
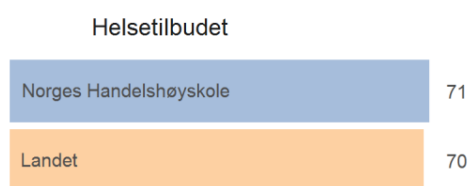
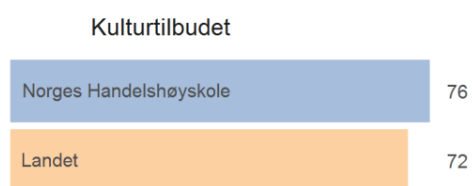
Mottatt på studieprogrammet

Følte du deg godt mottatt på nåværende studieprogram da du var ny student (% ja)?

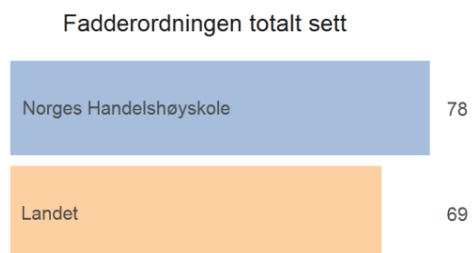
Tilfredshet med studiebyen

Oppgi hvor fornøyd du er med byen du studerer i når det gjelder (0-100 poeng):

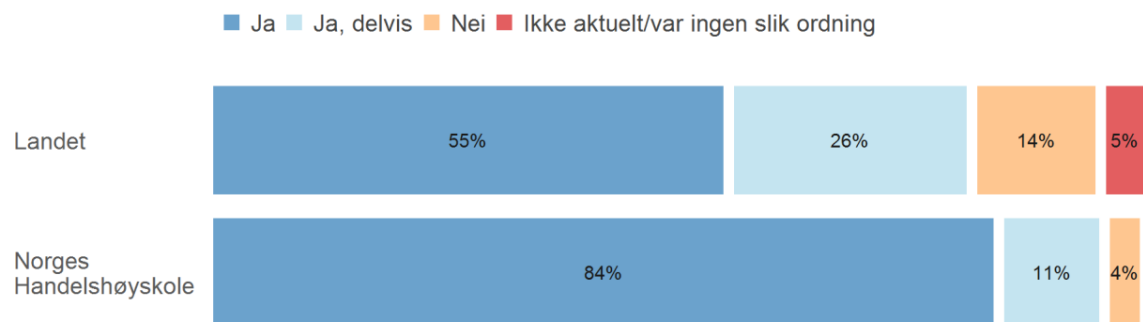
Opplevelse av fadderordningen

Hvordan opplevde du fadderordningen (eller lignende) når det gjelder(0-100 poeng)?

Deltakelse i fadderordning

Deltok du i fadderordning eller lignende på ditt næværende studieprogram da du var ny student?

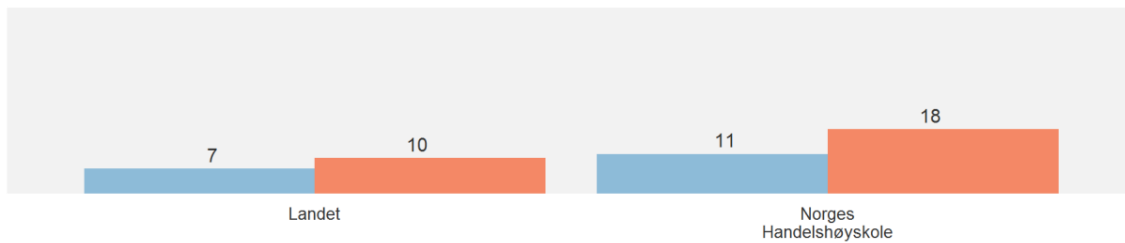

Frivillig studentengasjement

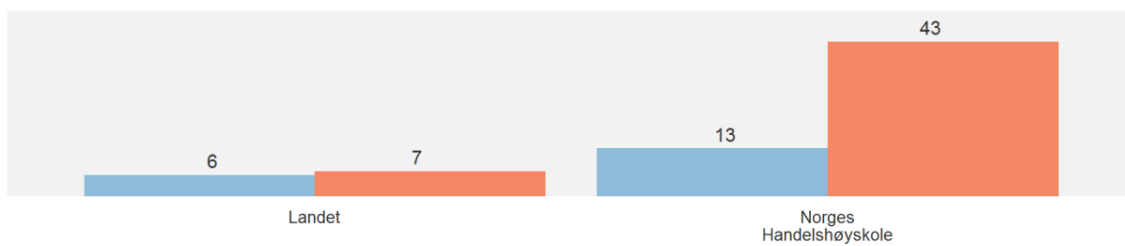
Er du/har du vært involvert i organisert frivillig studentvirksomhet?

■ Ja, tidligere ■ Ja, nå

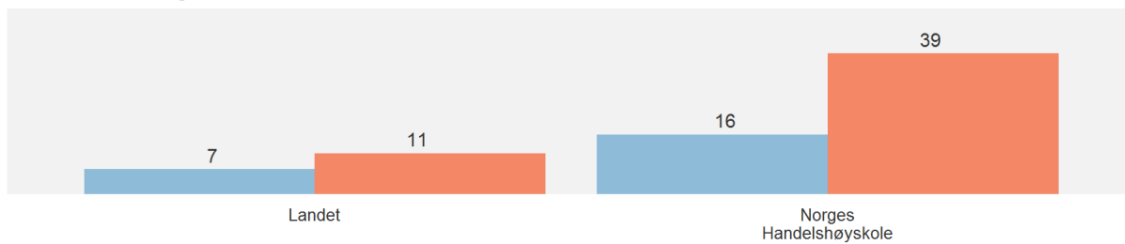
Faglige foreninger

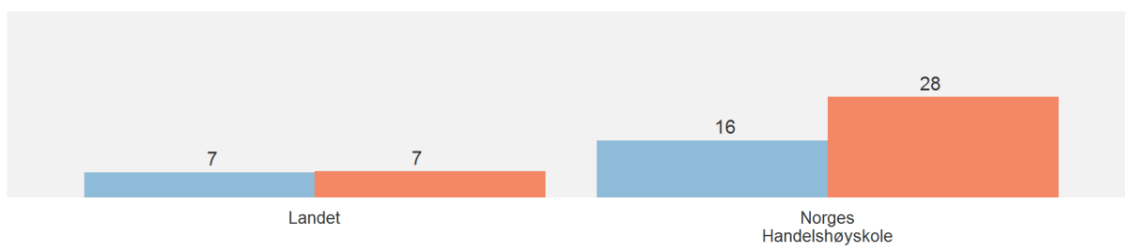
Idrett

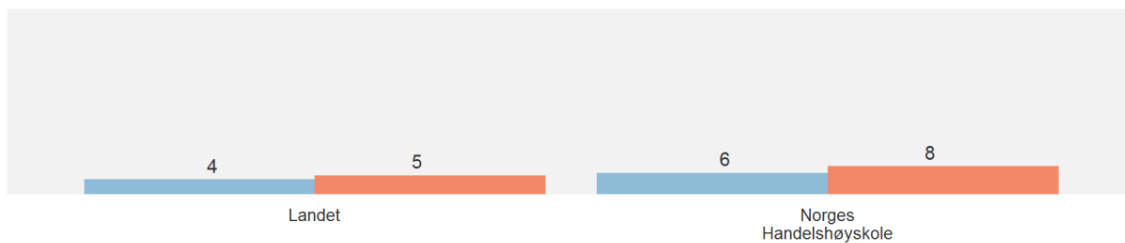
Interesseforeninger

Kulturarena

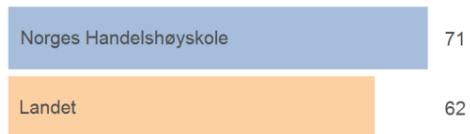

Studentdemokrati

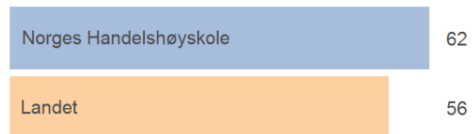

Trivsel med studiet

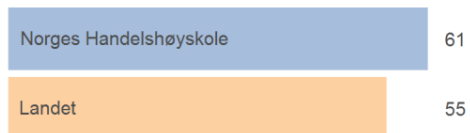
Undervisningen

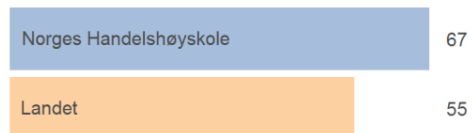
Egen arbeidsinnsats

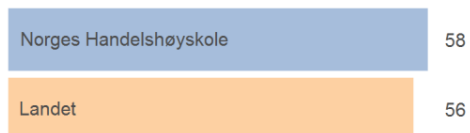
Arbeidsmengden på studiet

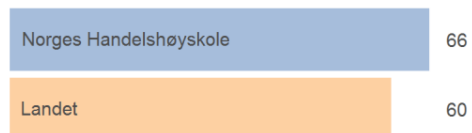
Måten studiet er strukturert på

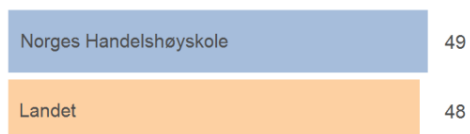
Den faglige veiledningen

Det fysiske læringsmiljøet

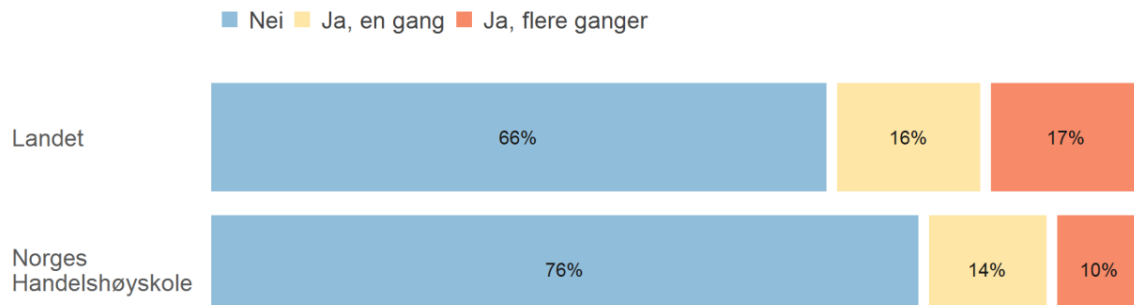
Tilbakemelding på egen læring

Studieferdigheter

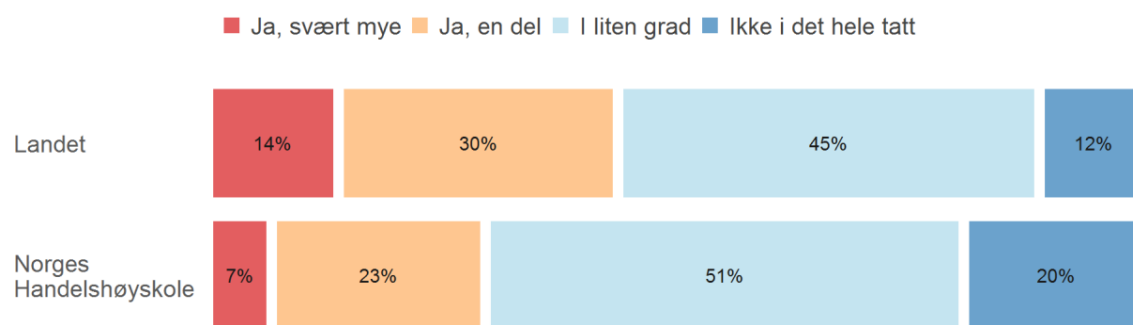
Stryk

Har du strøket til eksamen etter at du begynte på høyskole/universitet? (3-delt)

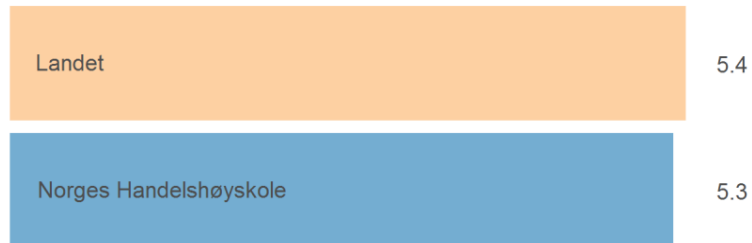
Eksamensangst

Har du eksamensangst?

Prestasjonsfremmende midler

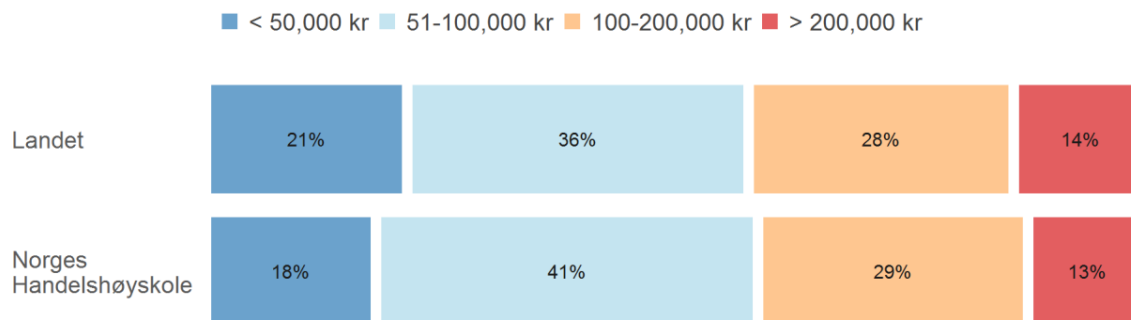
Har du i løpet av studietiden brukt legemidler enten for å øke konsentrasjonsevnen, våkenhet og heve energinivået, eller for å roe deg ned før eksamener/presentasjoner (% ja)?

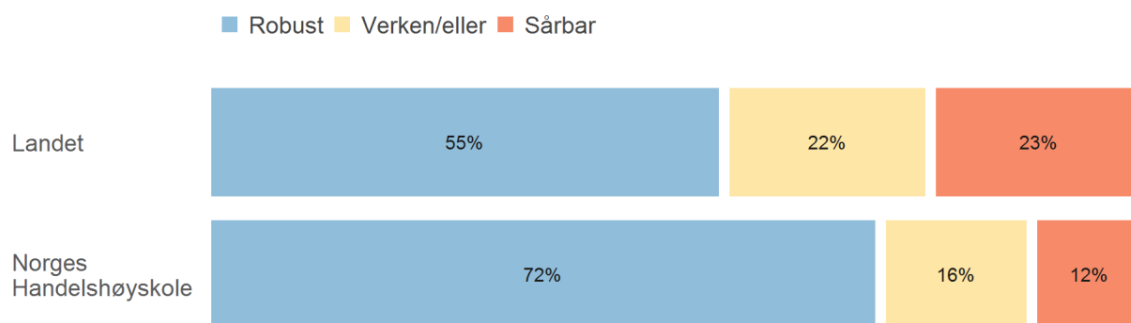
Arbeid og Økonomi

Inntekt

Hva var din personlige brutto Årsinntekt fra arbeid i fjor?
(FØR skatt og fradrag, og IKKE inkludert lån og stipend.)

Økonomisk robusthet

Robust = sjelden eller aldri vansker med løpende utgifter, og ville klare en uforutsett regning på kr. 5000 mesteparten av fjoråret.

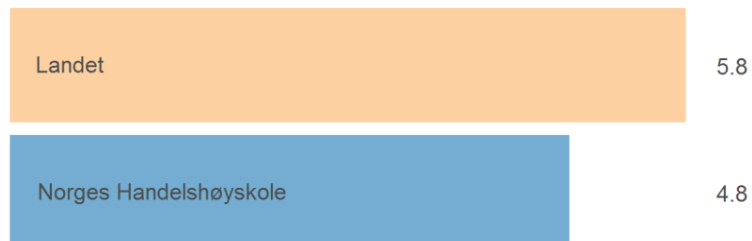
Verken/eller = Sjelden eller aldri vansker, men ville ikke klart uforutsett regning, eller av og til eller ofte problemer, men ville klart uforutsett regning.

Sårbar = Av og til eller ofte vansker, og ville ikke klart uforutsett regning.

Livsstil og helseatferd

Bruk av narkotika

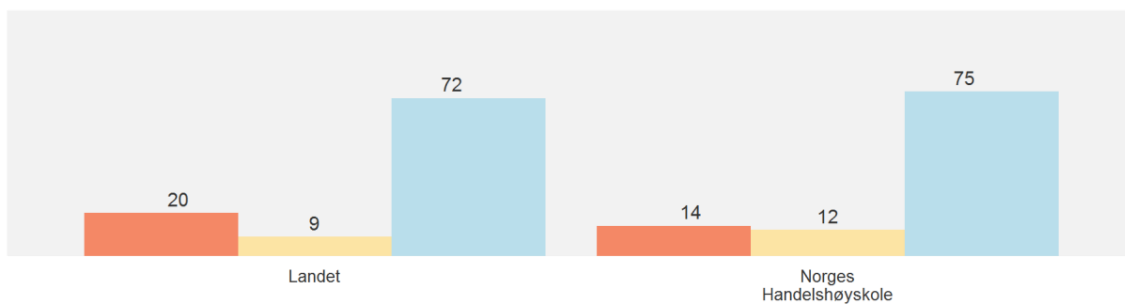
Andel som har brukt narkotika (eller legemidler som gir rus) minst_uten_avd 5 ganger siste året (% ja)

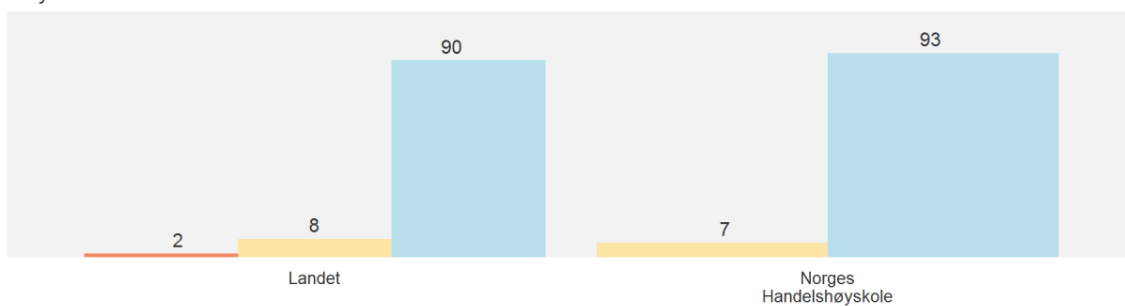
Røyking og snus

Ja, daglig Ja, av og til Nei

Bruker du snus eller liknende?

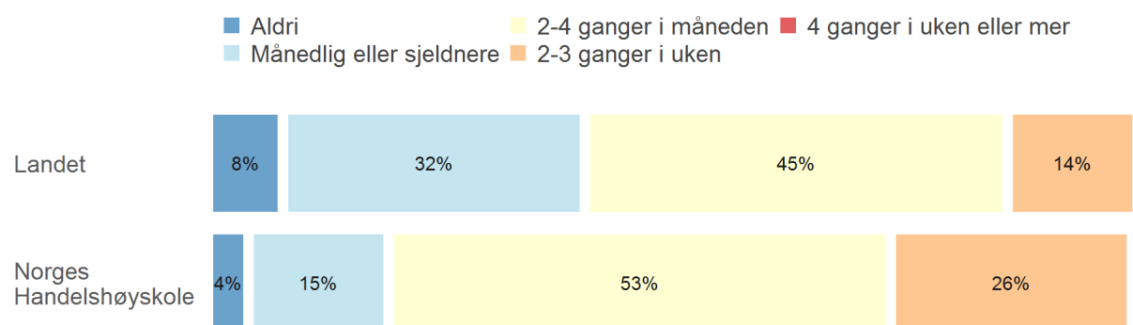

Røyker du?

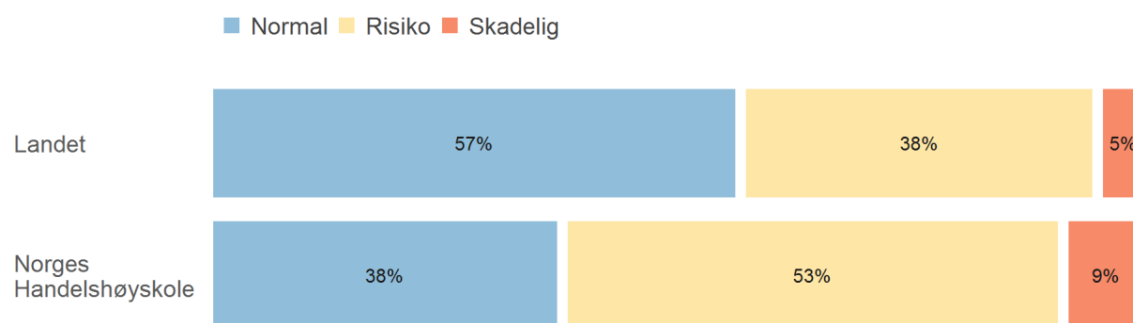

Alkoholbruk

Hvor ofte drikker du alkohol?

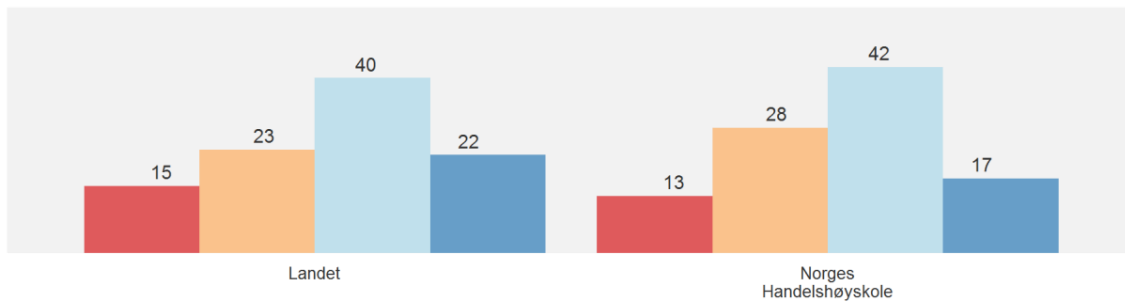
Risikoatferd knyttet til alkohol

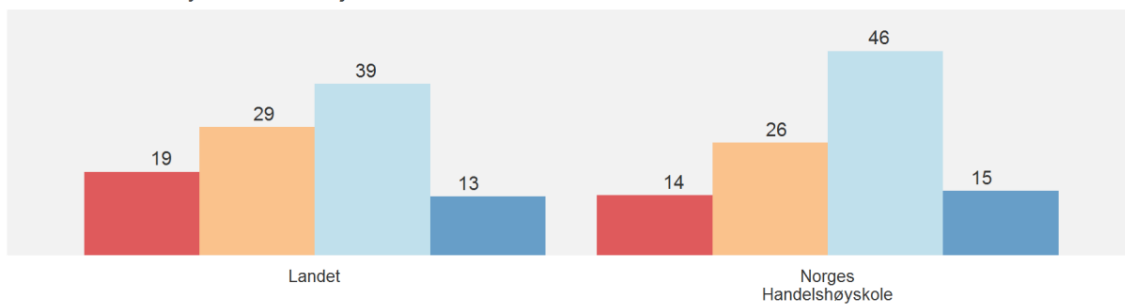
Holdninger til alkohol

■ Helt uenig ■ Litt uenig ■ Litt enig ■ Helt enig

Det burde vært flere alkoholfrie studenttilbud

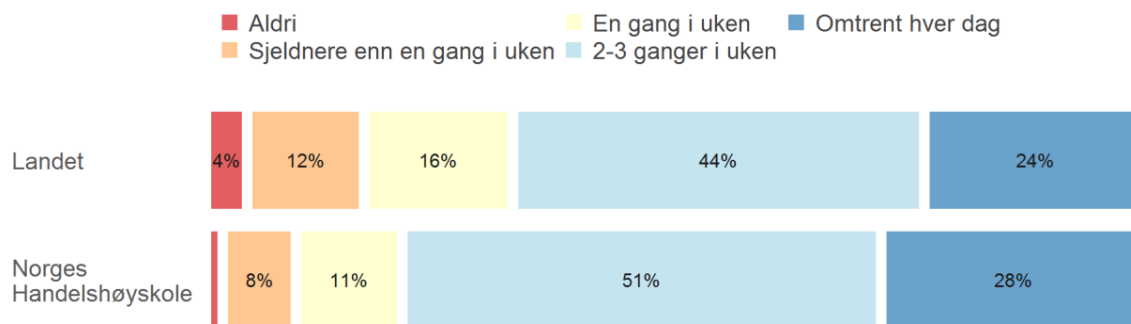

Det drikkes for mye i studentmiljøet

Trening og mosjon

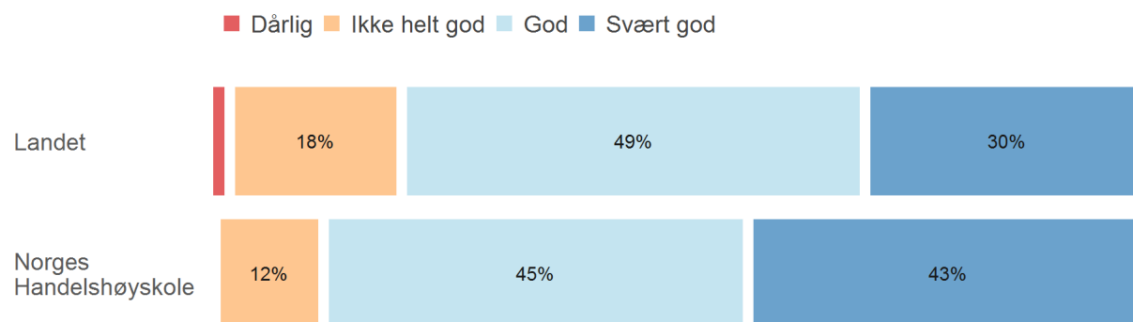
Hvor ofte driver du mosjon?

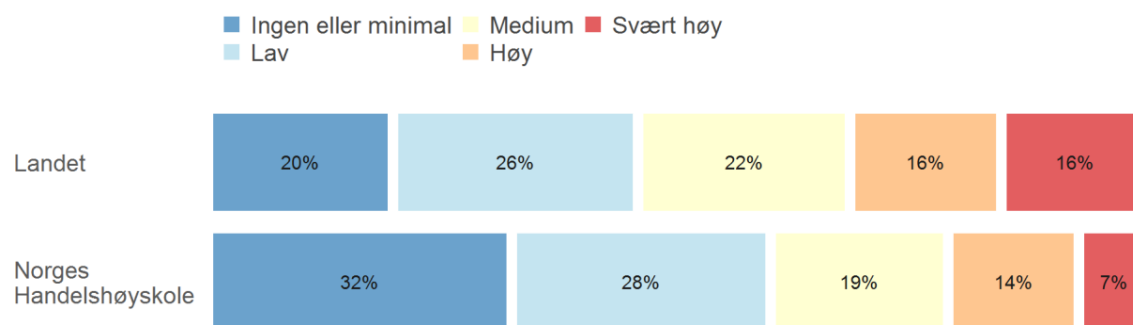
Fysisk helse

Egen helsetilstand

Hvordan er helsen din nå?

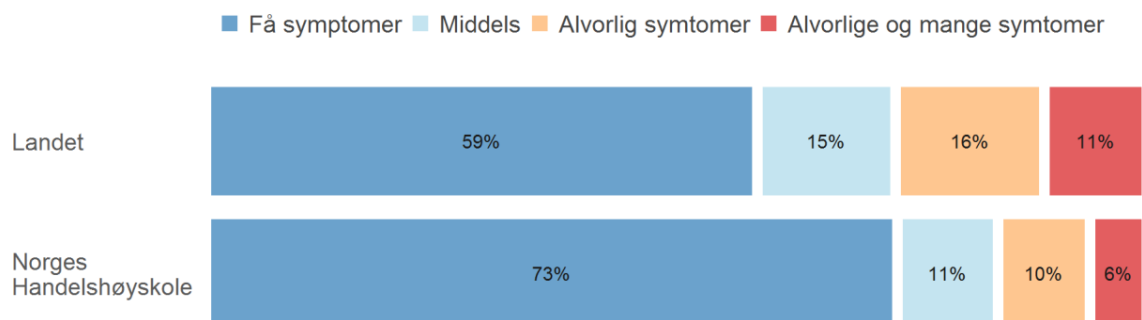
Grad av somatiske symptomer/plager

Psykisk helse og trivsel

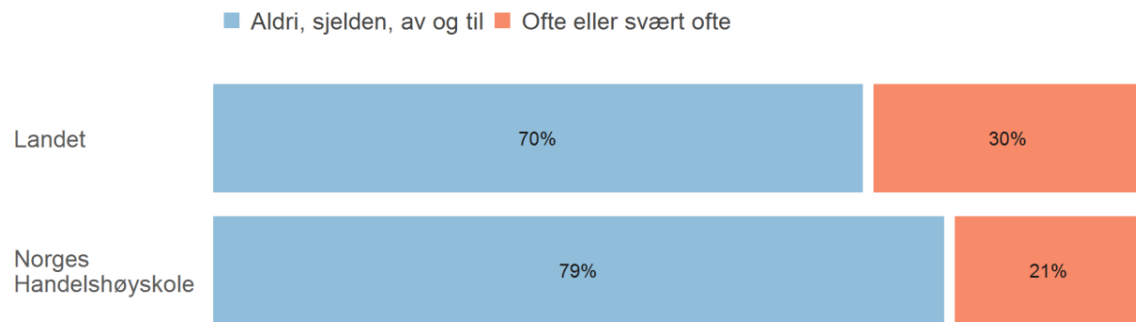
Psykiske plager

Psykiske plager og omfang

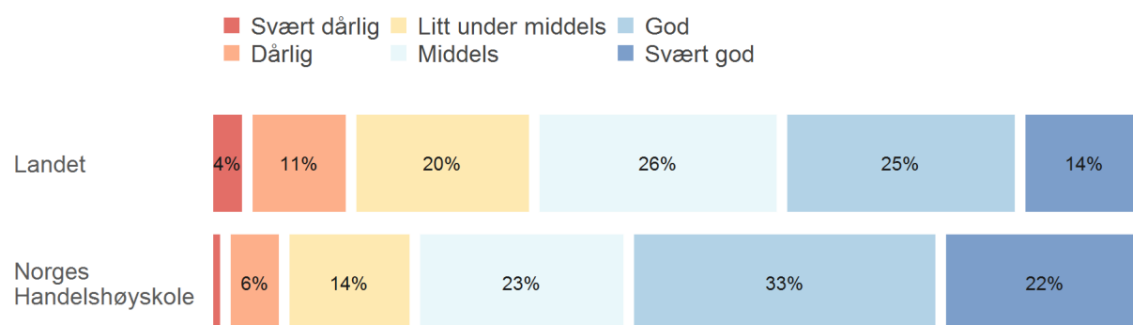
Ensomhet

Hvor ofte føler du at du deg utenfor, isolert, eller savner noen å være sammen med?

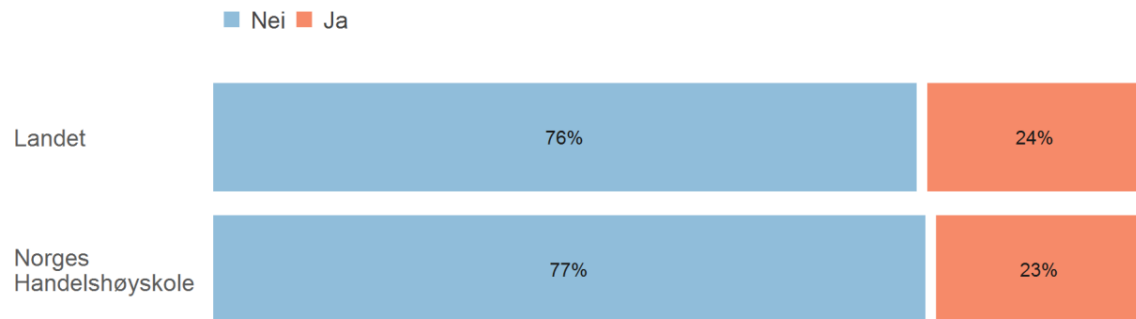
Livskvalitet

Hvordan vurderer du din egen livskvalitet?

Seksuell trakassering

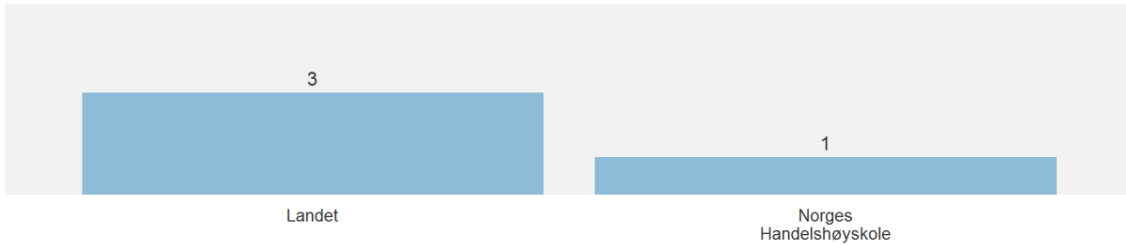
Andel som har vært utsatt for en eller annen form for seksuell trakassering (verbal, ikke-verbal eller fysisk trakassering)

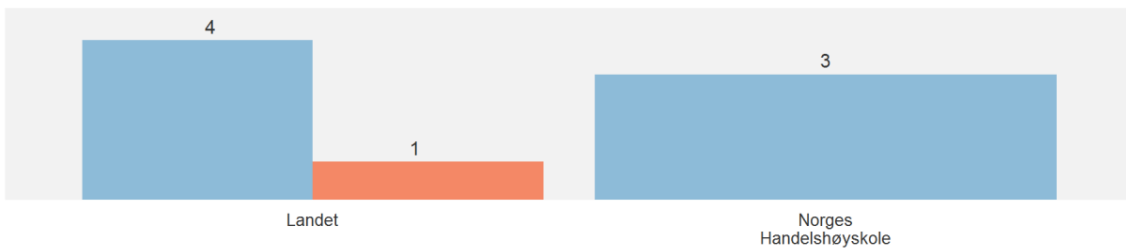
Mobbing

■ Ja, men bare en sjelden gang ■ Ja, flere ganger i måneden

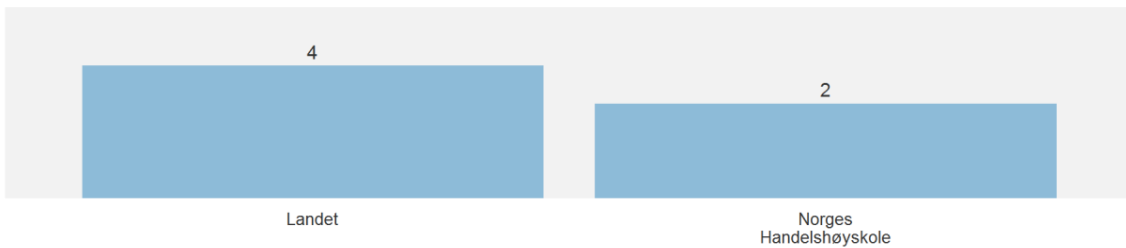
Har du blitt mobbet av ansatte de siste månedene?

Har du blitt mobbet av medstudenter de siste månedene?

Har du selv vært med på å mobbe medstudenter de siste månedene?

ORIENTERING FRA SEKSJON FOR STUDIEKVALITET OM STUDIESTARTEN

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 18/02527-3

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

LMU tar undersøkningen om studiestarten 2018 til orientering.

Bakgrunn:

Johanne Vaagland fra seksjon for utdanningskvalitet er bedt om å presentere funn i studiestarts undersøkelsen for høsten 2018 til LMU. Undersøkelsen ligger vedlagt.

Rapport velkomstuken 2018

Bakgrunn og gjennomføring

Undersøkelsen ble gjennomført i tidsrommet 17.-23. august. Av totalt 1238 har 514 studenter svart på undersøkelsen, som gir en svarprosent på 41. Det er imidlertid noe variasjon i svarprosent innen hver enkelt studieprogram. I tillegg har noen studenter startet, men ikke fullført, undersøkelsen. Ved utregning av svarprosent per gruppe er det tatt utgangspunkt i antall svar på første spørsmål. Noen har ikke svart på alle spørsmålene. Derfor er det også noe variasjon i svarprosent per spørsmål.

Noen spørsmål har alle de nye studentene svart på, i mens andre er spesifikt rettet mot de ulike studieprogrammene.

På de fleste av spørsmålene skulle studentene oppgi hvor fornøyd de var med de ulike delene av programmet på en skala fra 1-5, der 1 er veldig misfornøyd, og 5 er veldig fornøyd. 3 var satt til «hverken fornøyd eller misfornøyd». I tillegg var et alternativ «deltok ikke». Om studentene svarte at de var misfornøyd eller veldig misfornøyd, ble de bedt om å utdype hvorfor. Noen spørsmål ble også stilt som påstander studentene skulle si seg enig eller uenig i, og noen handlet om balansen mellom de ulike aktivitetene.

Bachelor økonomi og administrasjon (BOA)

228 av 509 studenter har svart. Det gir en svarprosent på BØA på 44%.

Master økonomi og administrasjon (MOA)

168 av 234 studenter har svart. Kun eksterne MØA-studenter har mottatt undersøkelsen. Det gir en svarprosent på 72%. Blant disse ligger også MSc-studentene, der 69 av totalt 125 studenter svart, noe som utgjør 55%.

Master regnskap og revisjon (MRR)

13 av 71 studenter har svart. Det gir en svarprosent på 9%, og det er derfor vanskelig å si noe sikkert på bakgrunn av disse tallene. Både studenter som skal ta MRR på ett år (43 studenter), og to år (28 studenter), mottok undersøkelsen.

Utvexlingsstudenter (UTV)

118 av 298 studenter har svart. Det gir en svarprosent på 39%.

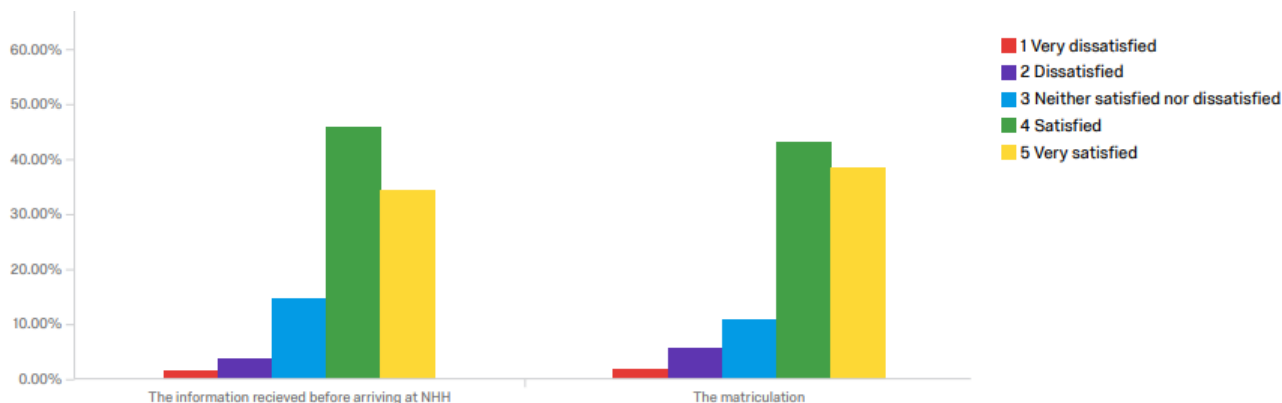
Sammendrag

- De fleste studentene er fornøyde med informasjonen de mottok før de ankom NHH. Det virker å ha vært godt kommunisert at opplegget var obligatorisk. Noen utvekslingsstudenter påpeker likevel at informasjonen de fikk kom for sent til at de kunne forberede seg skikkelig til ankomst. Flere mente også at informasjonen de mottok i løpet av uken var noe gjentakende, og for de som hadde lest seg godt opp på forhånd var den noe overflødig.
- Jevnt over er mange fornøyde med immatrikuleringen, men utvekslingsstudentene skiller seg ut. Blant de oppgir 24% at de var misfornøyd eller veldig misfornøyd. De forteller at seremonien virket mer som et navneopprop enn som en seremoni, som de også følte det var unødvendig å kle seg pent for. De hadde forventet et mer formelt opplegg.
- Studentene virker å ha fått et veldig godt førsteinntrykk av NHH. Hele 95% oppgir å ha et godt eller veldig godt førsteinntrykk av NHH som utdanningsinstitusjon, 87% har et godt eller veldig godt inntrykk av studiemiljøet ved NHH, og 93% har et godt eller veldig godt inntrykk av Bergen som studieby.
- 73% mener velkomstuken i stor eller veldig stor grad har hjulpet de med å få venner. 20% mener den i noen grad har hjulpet, og for 6% har den i liten eller ingen grad hjulpet.
- Frokosten fikk litt blandet mottakelse, men et flertall er fornøyde. Tirsdag svarte 43% at de likte frokosten godt eller veldig godt, 17% svarte midt på treet, og 19% likte den dårlig eller veldig dårlig. Andelen som lot være å delta på frokosten økte ut over uken. 20% deltok ikke tirsdag, 31% deltok ikke onsdag, 40% deltok ikke torsdag og 38% deltok ikke fredag. Mange var stort sett fornøyde, men flere mente også det var noe dårlig organisering som førte til kø og lite mat på enkelte.
- På spørsmål om balansen mellom aktivitetene, svarte hele 72% av bachelorstudentene at det var for lite eller alt for lite fritid under velkomstuken. 39% mente også at det ble satt av for mye tid til caseoppgavene, og 49% mente det var for mange infomøter. Ut over det melder studentene om at det var relativt god balanse mellom de ulike aktivitetene.
- Av de faglige aktivitetene på dagtid var bachelorstudentene mest fornøyd med informasjon om valgfag (3,9 på en skala fra 1 til 5) og møtet med ledelsen (3,8). Aktivitetene de var minst fornøyde med var frokosten (3,5). Det er små forskjeller mellom tilfredsheten med de ulike aktivitetene.
- 47% bachelorstudentene sa seg enig eller helt enig i at de hadde stort utbytte av caseoppgaven. 74% sa seg enig eller helt enig i at de hadde stort utbytte av møtet med alumniene. Om caseoppgaven er det spørsmålet om studentene hadde stort utbytte som får lavest snittscore (3,3).
- Av de faglige aktivitetene på dagtid er MØA-studentene mest fornøyde med presentasjonen av hovedprofilene (4) og minst fornøyde med «God start» av Sammen (3,7). Tilbakemeldingene viser at MØA-studentene ønsker mer informasjon om de ulike masterprofilene.
- Av de faglige aktivitetene på dagtid er utvekslingsstudentene i snitt mest fornøyde med frokosten (4,1) og minst fornøyde med «meet the locals» (3,8).

Informasjon og immatrikulering

Informasjon

De fleste studentene svarer at de er fornøyde med informasjonen de fikk før de ankom NHH, og det er relativt små forskjeller mellom de ulike programmene. Blant de ulike gruppene er det i gjennomsnitt utvekslingsstudentene som er mest fornøyde, men det er BØA-studentene som i minst grad oppgir at de er direkte misfornøyde med informasjonen de fikk.

Tabell 1: Tilfredshet blant alle nyankomne studenter. Y-aksen = antall studenter.

Selv om mange var fornøyde med informasjonen de mottok kan det være nyttig å trekke frem noen av kommentarene fra de som var misfornøyde. Noe som går igjen fra kommentarene fra de internasjonale studentene var at informasjonen de fikk ankom for sent, og at det tok lang tid å få svar på spørsmål på epost.

The information foreign students received arrived rather late and was not very precise, leaving open quite a few questions. – Student, UTV.

Blant MØA-studentene ble det påpekt av flere at de gjerne skulle fått tid til å dra på flere enn to informasjonsmøter om masterprofilene.

Lite informasjon. Mye å sette seg inn i forhold til profilene. Kunne kun dra på to forelesninger om profilene. Skulle gjerne sett flere. – Student, MØA.

En student på MØA påpekte også at det ikke var tilstrekkelig kommunisert at programmet i regi av NHH i velkomstuken var obligatorisk. Dette gjelder kun én student, så det virker som et stort flertall av studentene på MØA har fått informasjon om det.

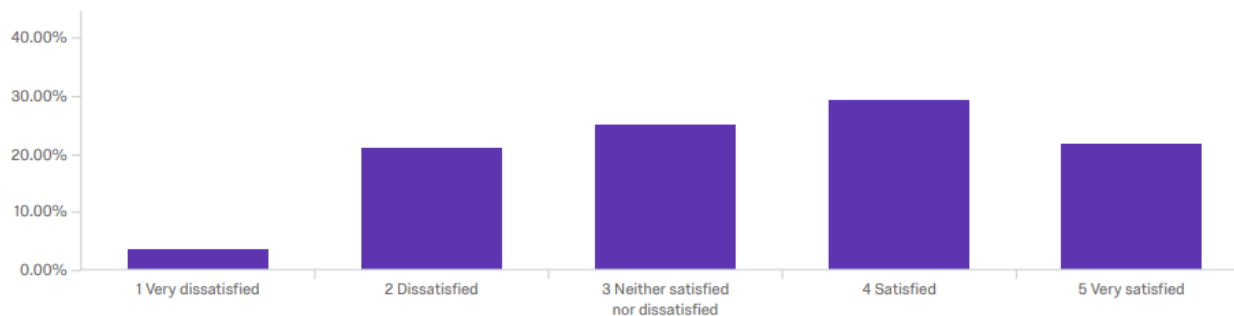
Immatrikulering

Også immatrikuleringen oppgir de fleste at de er fornøyde med. De som oppga at de var misfornøyde nevnte blant annet at seremonien var litt lang, at det var litt for mange taler og at disse var noe gjentakende. Det ble også påpekt at immatrikuleringen i stor grad virket å være rettet mot de norske studentene:

It was definitely not aimed at international students, the choirs singing made jokes about speaking in only Norwegian. Didn't feel welcomed. – Student, MSc

Til tross for dette oppgir en stor andel av MSc-studentene at de var fornøyde eller svært fornøyde med immatrikuleringen, hele 92% svarte at de var fornøyde eller svært fornøyde.

En gruppe som skiller seg ut på spørsmålet om de er fornøyde med immatrikuleringen er utvekslingsstudentene. Blant de er det mange flere som oppgir at de er misfornøyde med immatrikuleringen.

Tabell 2: utvekslingsstudentene om immatrikuleringen.

De som uttrykte misnøye oppgir at de oppfattet immatrikuleringen mer som et navneopprop enn som en seremoni. Blant kommentarene ble det uttrykt ønske om et mer formelt opplegg.

It would have been nice to sit while listening to the speeches and having a more formal or entertaining matriculation ceremony than just taking attendance. – Student, UTV

Just standing around and wave if your name is called. Why should we dress up for that? – Student, UTV

Basert på tilbakemeldingene fra utvekslingsstudentene bør det diskuteres om det er ønskelig å gjøre noen endringer i immatrikuleringen til neste semester/neste år. En mulighet er å justere på opplegget ved å gjøre det mer formelt. Slik det gjøres i dag er det tydelig at det er nettopp noe formelt studentene forventer når de møter opp til immatrikuleringen. Hvis det er ønskelig å fortsette med seremonien i dagens format bør det derfor vurderes å kalle seremonien for noe annet enn en seremoni, og muligens endre på kleskoden.

Studentenes førsteinntrykk

Studentene ble spurt om sitt førsteinntrykk av NHH som utdanningsinstitusjon, studiemiljøet ved NHH og Bergen som studieby.

På spørsmålet om NHH som utdanningsinstitusjon svarer et stort flertall innen alle program at de har et godt eller svært godt inntrykk. Ingen svarer at de har et dårlig eller veldig dårlig inntrykk.

	Embedded Data Field : Program				Total
	MOA	UTV	BOA	MRR	
1 Very bad	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
2 Bad	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
3 Neutral	3.11%	7.14%	2.19%	0.00%	3.50%
4 Good	39.75%	43.75%	38.16%	38.46%	39.88%
5 Very good	57.14%	49.11%	59.65%	61.54%	56.61%
Mean	4.54	4.42	4.57	4.62	-
Total	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Tabell 3: NHH som utdanningsinstitusjon (studietilbud etc.)

På spørsmål om førsteinntrykket av studiemiljøet oppgir de aller fleste at de har et godt eller veldig godt inntrykk. Det er imidlertid en litt større andel av studentene som svarer at de har et nøytralt inntrykk av studiemiljøet ved NHH, og kun noen få har et direkte dårlig inntrykk.

	Embedded Data Field : Program				Total
	MOA	UTV	BOA	MRR	
1 Very bad	0.00%	0.00%	0.44%	0.00%	0.19%
2 Bad	0.00%	0.89%	1.32%	0.00%	0.78%
3 Neutral	10.56%	5.36%	14.04%	23.08%	11.28%
4 Good	46.58%	41.07%	37.28%	38.46%	41.05%
5 Very good	42.86%	52.68%	46.93%	38.46%	46.69%
Mean	4.32	4.46	4.29	4.15	-
Total	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Tabell 4: Studiemiljøet ved NHH

På spørsmål om inntrykket av Bergen som studieby oppgir også et stort flertall at de har et godt eller veldig godt inntrykk. Det er ingen som svarer at de har et direkte dårlig inntrykk av Bergen som studieby.

	Embedded Data Field : Program				Total
	MOA	UTV	BOA	MRR	
1 Very bad	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
2 Bad	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
3 Neutral	6.21%	10.71%	3.51%	0.00%	5.84%
4 Good	40.99%	43.75%	34.65%	38.46%	38.72%
5 Very good	52.80%	45.54%	61.84%	61.54%	55.45%
Mean	4.47	4.35	4.58	4.62	-
Total	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Tabell 5: Bergen som studieby

Venner

På spørsmål om velkomstuken har hjulpet til med å skaffe nye venner svarer mange at den har det, men det er variasjon i hvor stor grad. 73% mener velkomstuken i stor eller veldig stor grad har hjulpet de med å få venner. 20% mener den i noen grad har hjulpet, og for 6% har den i liten eller ingen grad hjulpet.

	Embedded Data Field : Program				Total
	MOA	UTV	BOA	MRR	
1 Not at all	0.62%	2.68%	0.88%	7.69%	1.36%
2	6.21%	2.68%	5.26%	0.00%	4.86%
3	21.12%	19.64%	20.61%	23.08%	20.62%
4	34.16%	39.29%	23.68%	30.77%	30.54%
5 To a large extent	37.89%	35.71%	49.56%	38.46%	42.61%
Mean	4.02	4.03	4.16	3.92	-
Total	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Tabell 6: Om velkomstuken har hjulpet med til å få venner

Frokost

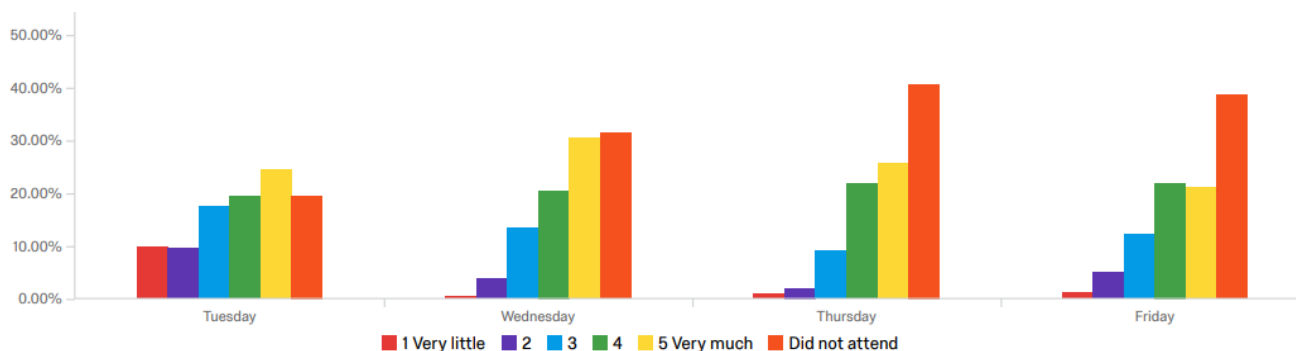
Alle studentene fikk spørsmål om hvordan de likte frokosten for hver av dagene. Tirsdag svarte 43% at de likte den godt eller veldig godt. Det er flest som var misfornøyde tirsdag, da 19% svarte at de like frokosten dårlig eller veldig dårlig, 17% svarte midt på treet. Onsdag svarte 4% at de like frokosten dårlig eller veldig dårlig, ca 3% torsdag og 6% fredag. Kommentarene viser at det trolig skyldes kø, samt at en del ikke fikk nok å spise. Det blir gitt uttrykk for at frokosten var dårlig organisert, men flere trekker frem at det var positivt at personalet delte ut mat til de som sto i kø.

Liker tanken godt, men jeg føler at jeg fikk en mindre god frokost av å møte på frokosten på skolen, fremfor å spise hjemme. Det ble mye tid i kø og lite spising. Jeg tror det blir en veldig bra greie hvis den planlegges litt bedre. – Student, BØA.

Flere kommenterer det samme som studenten i sitatet over, at tanken er god, men at det fikk noen uheldige konsekvenser. Noen kommenterte at de ikke fikk i seg nok mat, og derfor ville foretrukket å spise hjemme.

Dårlig planlegging og mye kø. Løste seg opp utover uka, men bare fordi folk sluttet å møte opp. Ødelegger en stor del av fadderuka. - Student, BØA.

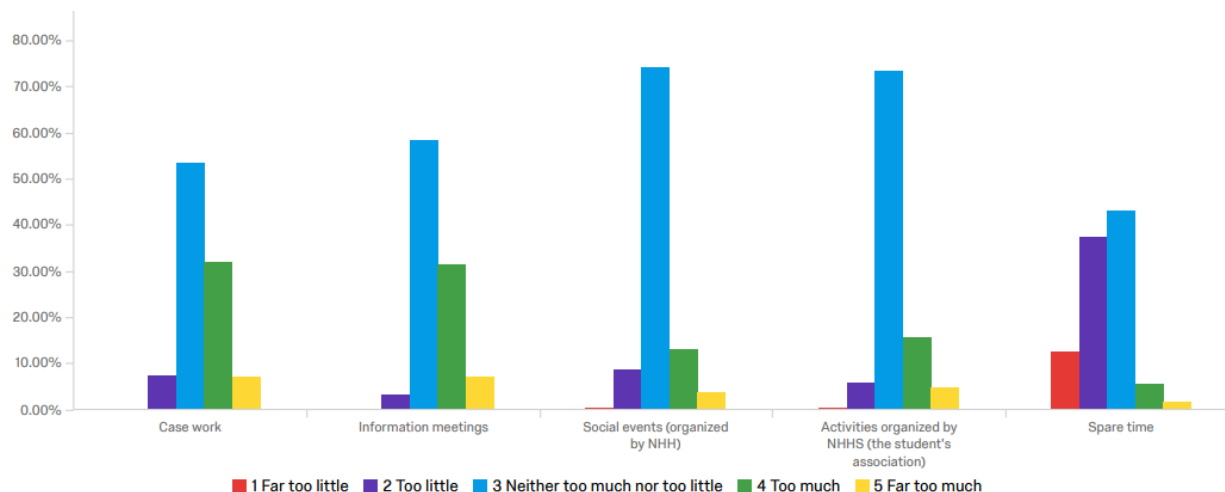
Det som påpekes av studenten i sitatet over synes også godt på svarene i undersøkelsen. Andelen som lot være å delta på frokosten økte ut over uken. 20% deltok ikke tirsdag, 31% deltok ikke onsdag, 40% deltok ikke torsdag og 38% deltok ikke fredagen. Mange var stort sett fornøyde, men flere mente også at frokosten var dårlig organisert, noe som førte til kø og lite mat på enkelte. Andelen som var fornøyde med frokosten gikk noe opp ut over uken noe som kan ha sammenheng med at det var mindre kø de andre dagene, at frokosten ble bedre organisert ut over uken og at det ble mer mat på hver enkelt student. Utvekslingsstudentene var de som i størst grad deltok alle dagene. Det ble også påpekt at det manglet alternativer for vegetarianere.

Tabell 7: Spørsmål om de likte frokosten, alle nye studenter.

Balansen mellom de ulike aktivitetene

Studentene ble spurt om hvordan de synes balansen mellom de ulike aktivitetene var. Svarene viser noen ulikheter mellom de ulike programmene. Kun bachelorstudentene mottok spørsmålet om casearbeid.

Tabell 8: Studentenes opplevelse av balanse mellom aktivitetene.

Tallene er relativt like mellom gruppene, men bachelorstudentene skiller seg ut på spørsmålet om fritid. Det er bachelorstudentene som i størst grad melder om for lite fritid i løpet av fadderuken. Hele 72% svarer at det var for lite eller alt for lite fritid. Til sammenligning svarer 34% av MØA-studentene 26% av utvekslingsstudentene det samme. Samtidig oppgir flere at det ble satt av litt for mye tid til caseoppgavene. Omtrent 50% mente også at det ble for mange infomøter.

#	Field	1 Far too little	2 Too little	3 Neither too much nor too little	4 Too much	5 Far too much	Total
1	Case work	0.00% 0	7.46% 17	53.51% 122	32.02% 73	7.02% 16	228
2	Information meetings	0.00% 0	3.07% 7	46.93% 107	37.72% 86	12.28% 28	228
3	Social events (organized by NHH)	0.44% 1	8.33% 19	77.63% 177	11.84% 27	1.75% 4	228
4	Activities organized by NHHS (the student's association)	0.88% 2	7.89% 18	78.07% 178	11.40% 26	1.75% 4	228
5	Spare time	24.12% 55	48.68% 111	25.88% 59	0.88% 2	0.44% 1	228

Showing Rows: 1 - 5 Of 5

Tabell 9: BØA-studentenes opplevelse av balansen mellom aktivitetene

De faglige aktivitetene

Alle studentene ble spurt om hvor fornøyde de var med de ulike delene av programmet i velkomstuken. Under følger en oversikt over hva studentene mente om de faglige aktivitetene på dagtid, inndelt i BØA, MØA, UTV og MRR.

BØA

Totalt sett er bachelorstudentene jevnt over fornøyde med det faglige innholdet i velkomstuken. I gjennomsnitt av alle arrangementene var det informasjon om valgfag (3,9 på en skala fra 1 til 5 der 5 er best) og møtet med ledelsen (3,8) studentene var mest fornøyde med. Aktivitetene de var minst fornøyde med var frokosten (3,5). Likevel er det viktig å

understreke at det var relativt små forskjeller mellom aktivitetene som studentene var mest og minst fornøyde med.

Blant de som har svart at de er misfornøyde med noen av aktivitetene har flere uttalt at de enten ikke har sett behovet for et av foredragene, gjerne fordi flere har lest seg opp på forhånd og kjenner til informasjonen allerede. Dette gjelder særlig for informasjonsmøtet, men også i noen grad for foredraget «Flink nok?» og «God start». Som nevnt tidligere, så ga flere av studentene uttrykk for at de synes det ble litt for mange infomøter, og den tendensen ses igjen i kommentarene også på disse spørsmålene. Dette sier to av studentene om informasjonsmøtet:

Her synes jeg at de som holdt foredraget kunne gitt mer informasjon enn bare si «dette finner dere på nettsidene våre». Når de først skulle ha et slikt foredrag, mener jeg de faktisk kunne gitt oss viktig informasjon som eksamensdatoer og hvor mange ganger man kan ta eksamen. På denne måten forsikrer ledelsen seg om at alle får vite denne informasjonen uansett. - Student, BØA.

Mye av informasjonen som ble gjennomgått er enkelt tilgjengelig på nettsiden. Kunne ønsket kortere presentasjon med kun vektlegging av den viktigste informasjonen. - Student, BØA.

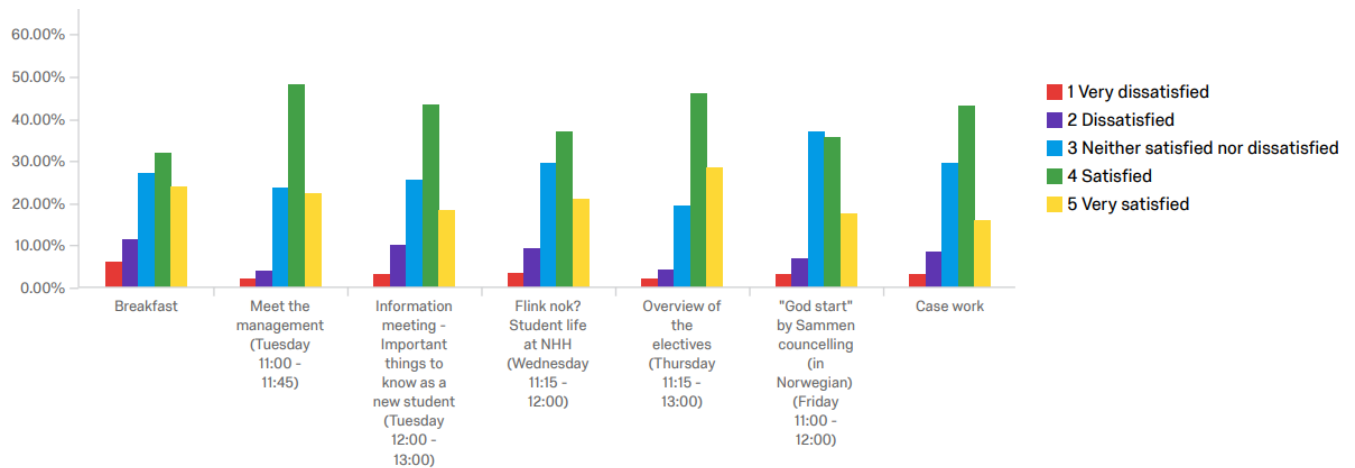
Om foredraget «Flink nok» mente også noen at det ble litt mye repetisjon av det samme budskapet hele uken. Flere mente likevel at foredraget kan være verdifullt, men stilte spørsmål ved om det trenger å være et eget foredrag, og om en heller kanskje kunne slått det sammen med noe annet eller være mer kortfattet.

Generelt i løpet av ukas foredrag har ting blitt repetert veldig mange ganger. For eksempel frasen «du var nok best i klassen før, men ikke nå lenger». Har diskutert med medstudenter, og vi mener at det kanskje ble litt mye av det samme.

På spørsmålet om hvor fornøyde de var med oversikt over valgfagene var det noen få som ga tilbakemelding på at de savnet informasjon om flere fag. Det ble stilt spørsmål ved hvorfor de fagene som ble presentert ble presentert, og det ble uttrykt ønske om mer informasjon om andre fag enn språkfag.

Om «God start» blir det også trukket frem at informasjonen som ble formidlet i foredraget lignet det studentene hadde fått høre i velkomstuken. En student sier:

Motivasjonsforedragene ble veldig repetitive i lengden. Føler at det var lite variasjon i det som ble sagt. Hadde vært fullt mulig å slå alle disse sammen til bare ett foredrag, og likevel fått formidlet budskapet. - Student, BØA.

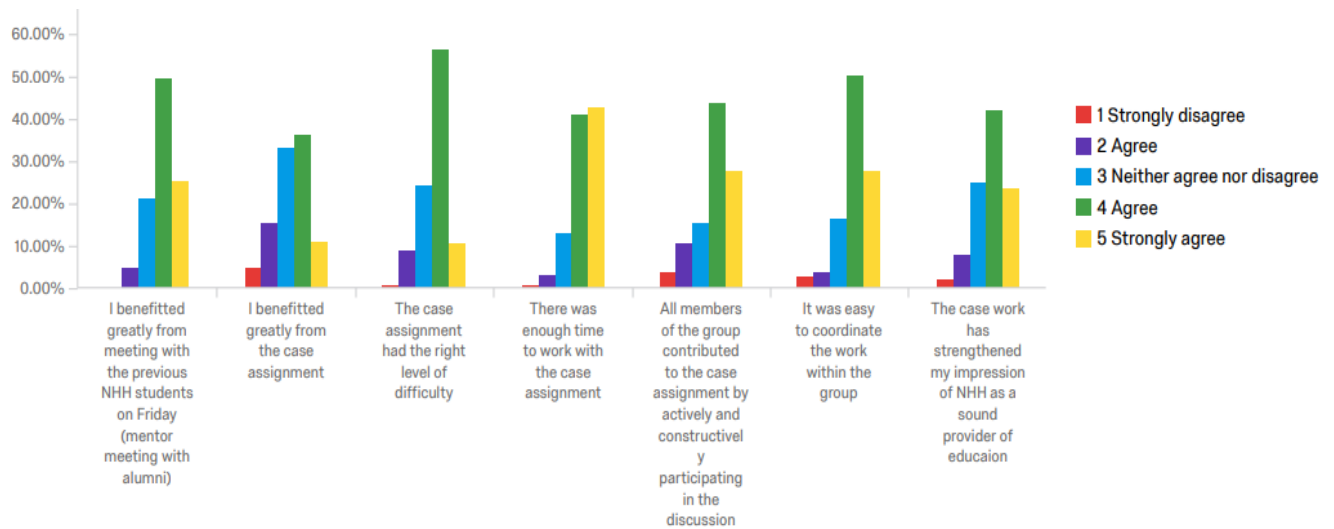
Tabell 10: BØA-studentene om innholdet i velkomstuken.

Om caseoppgavene og arbeidet med den har det kommet flere ulike tilbakemeldinger. 47% bachelorstudentene sa seg enig eller helt enig i at de hadde stort utbytte av caseoppgaven. 74% sa seg enig eller helt enig i at de hadde stort utbytte av møtet med NHH-alumni. Blant spørsmålene om caseoppgaven er det spørsmålet om stort utbytte som får lavest snittscore (3,3).

En kommentar som går igjen er at det var litt mye tid satt av til oppgaven, noe som førte til at flere grupper ble sittende å vente resten av tiden. Noen mente også at temaene i oppgavene kunne være vanskelige å relatere seg til og etterspurte andre tema, eller foreslo at en kan rullere på caseoppgaver til neste gang. På tilbakemeldingene virker det også som om det var litt avhengig av gruppen du kom på hvordan arbeidet med oppgaven ble.

Dårlige forkunnskaper om casearbeid, slik at oppgaven ble mest tull. Føltet derfor også unødvendig å presentere for en mentor, selv om samtalene med mentorene etterpå var fine. På den andre siden var det veldig bra med ny gruppeinndeling, altså at det ikke var faddergruppene. – Student, BØA.

Konseptet med faglige samlinger er i og for seg en veldig spennende og givende greie, men jeg føler man ikke oppnår konseptets fulle potensial når det legges i førstekullsuken. Folk har ikke klart å være fullt fokusert og dette har gått ut over progresjonen og effektiviteten i arbeidet. Det gode er at man har møtt folk og skaffet seg kontakter og venner i løpet av uka. – Student, BØA.

Tabell 11: BØA-studentene om caseoppgavene

#	Field	Minimum	Maximum	Mean	Std Deviation	Variance	Count
1	I benefitted greatly from meeting with the previous NHH students on Friday (mentor meeting with alumni)	2.00	5.00	3.95	0.80	0.64	220
2	I benefitted greatly from the case assignment	1.00	5.00	3.33	1.01	1.02	232
3	The case assignment had the right level of difficulty	1.00	5.00	3.68	0.79	0.62	232
4	There was enough time to work with the case assignment	1.00	5.00	4.22	0.82	0.67	232
5	All members of the group contributed to the case assignment by actively and constructively participating in the discussion	1.00	5.00	3.81	1.06	1.12	232
6	It was easy to coordinate the work within the group	1.00	5.00	3.97	0.90	0.81	232
7	The case work has strengthened my impression of NHH as a sound provider of education	1.00	5.00	3.78	0.95	0.90	233

Tabell 12: BØA-studentene om casearbeidet, gjennomsnitt.

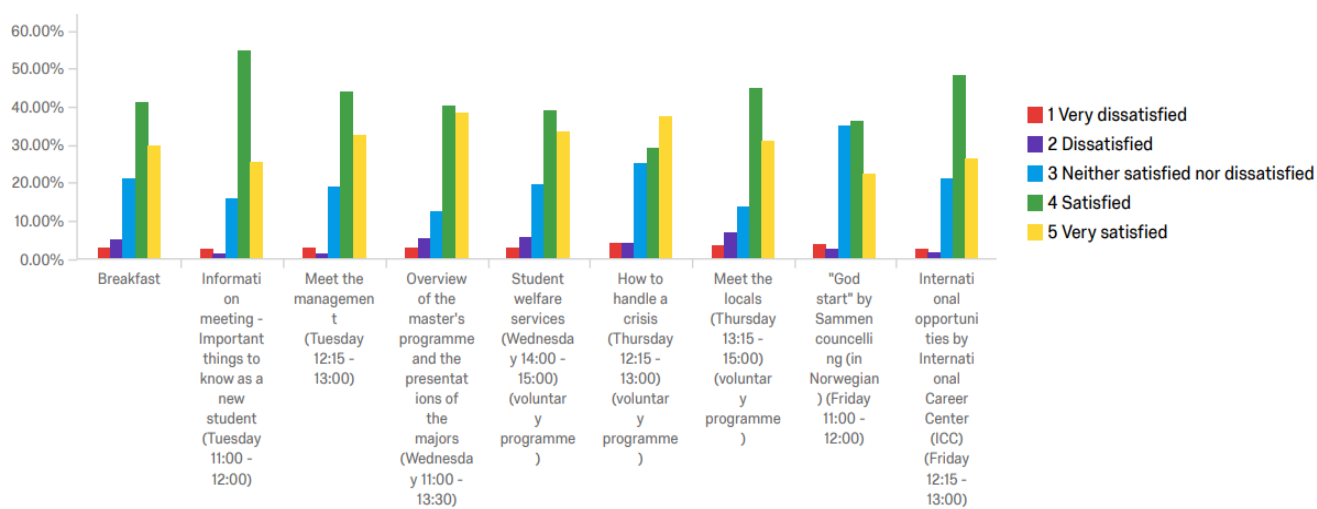
MØA

Undersøkelsen ble sendt ut til alle eksterne studenter på MØA. Også her viser svarene at studentene stort sett er fornøyde med opplegget under velkomstuken. Spørsmål 5, 6 og 7 er det bare MSc-studentene som har mottatt, og har derfor færre svar. Dette var også en frivillig del av programmet spesielt rettet mot MSc-studentene.

Av de faglige aktivitetene på dagtid er MØA-studentene mest fornøyde med presentasjonen av hovedprofilene (4) og minst fornøyde med «God start» av Sammen (3,7). Også blant MØA-studentene er det noen få som mener informasjonsmøtene er overflødige, da mye av informasjonen er mulig å finne på nettsiden til NHH. Tilbakemeldingene som går igjen oftest fra MØA-studentene er at de skulle ønske de kunne fått sett presentasjoner av flere masterprofiler. Slik opplegget var fikk de kun tid til å delta på to presentasjoner. En student beskriver det slik:

Jeg skulle ønske det var mulig å delta på flere profilforedrag. Problemet jeg ser med å bare kunne delta på to er at vi bare får bekreftet at det vi i utgangspunktet syntes er interessant er interessant, men ikke får mulighet til å bli inspirert av de andre profilene. Fordi de fleste synes alle profilene er ganske interessante så tror jeg svært få ble overbevist til å velge en annen profil enn de i utgangspunktet hadde tenkt å velge. – Student, MØA.

Det er tydelig at flere masterstudenter etterspør mer informasjon om de ulike masterprofilene. Velkomstuken er trolig den beste uken å bruke tid på nettopp det, og det kan være en fin mulighet til å få rekruttert flere studenter til de ulike profilene.

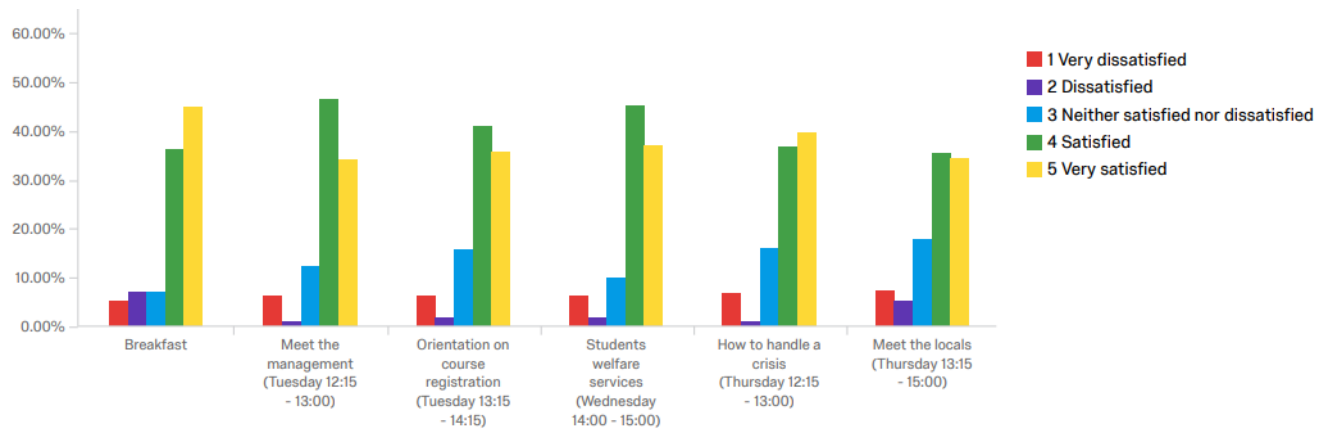

Tabell 13: MØA-studentene om innholdet i velkomstuken

UTV

Også utvekslingsstudentene svarer jevnt over at de er fornøyde med programmet under velkomstuken. I snitt er utvekslingsstudentene mest fornøyde med frokosten (4,1) og minst fornøyde med «meet the locals» (3,8).

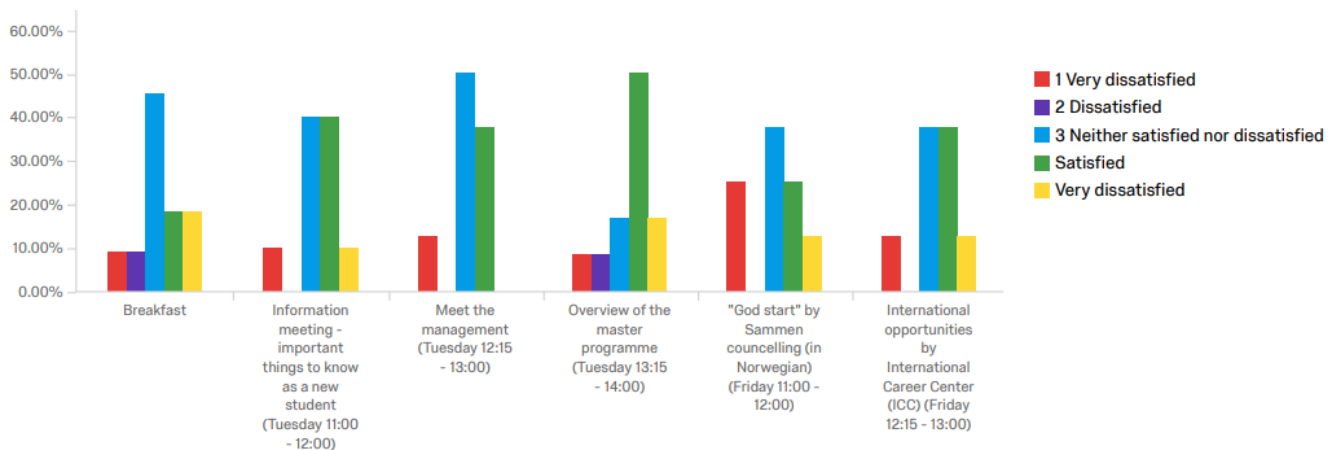
I likhet med BØA og MØA-studentene er det også her noen som mener informasjonen som blir gitt på de ulike infomøtene er overflødig, og kun en gjentakelse av det som allerede er å finne på nettsiden. I tillegg har noen slitt med registreringen, og gir uttrykk for at de fortsatt har en del spørsmål om kursene som de ikke har fått svar på.

Tabell 14: Utvekslingsstudentene om innholdet i velkomstuken

MRR

MRR-studentene har klart dårligst svarprosent av alle gruppene, og det er derfor vanskelig å slå fast hvordan deres opplevelse av velkomstuken har vært. På disse spørsmålene er det mellom 8-12 studenter som har svart. Blant de få som har svart nevnes det at en del av informasjonen formidlet under foredragene virket å være mer rettet mot nye studenter.

Tabell 15: MRR-studentene om innholdet i velkomstuken

ORIENTERING FRA NHHS OM STUDIESTARTEN.

Saksbehandler Brigit Vaage
Arkivreferanse 18/02527-2

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr
36/18

Forslag til vedtak:

LMU tar tilbakemeldingen fra NHHS til orientering

Bakgrunn:

LMU ber om generelle synspunkter fra studentene/NHHS sitt inntrykk av studiestarten høsten 2018. Både dag og kveldsprogram, med bakgrunn i studiestarts undersøkelsen og i egne erfaringer og inntrykk. LMU vil også be om en kortfattet rapport om tiltaket alkoholfrie tilbud i studiestarten siden LMU har bevilget midler til dette spesifikke tiltaket.

EVENTUELT LMU

Saksbehandler Brigit Vaage
Arkivreferanse 18/00875-3

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr
37/18

Forslag til vedtak:

Eventuelt vedtak utarbeides i møtet

Bakgrunn:

Saker under eventuelt meldes inn i forbindelse med godkjenning av sakslisten til møtet

LMU LEDER INFORMERER

Saksbehandler Brigt Vaage
Arkivreferanse 18/00144-6

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

LMU tar informasjonen til orientering

Bakgrunn:

To orienteringssaker:

- 1: NHH kulturen, informasjonsspredning
- 2: Sammen kurs høsten 2018

LMU SEKRETÆR INFORMERER

Saksbehandler Brigit Vaage
Arkivreferanse 18/00145-4

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

LMU tar informasjonen til orientering

Bakgrunn:

En orienteringssak.

1. LMU forum 2018.

ORIENTERING FRA STUDENTENE

Saksbehandler Brigte Vaage
Arkivreferanse 18/00143-10

Utvalg
Læringsmiljøutvalget

Møtedato
10.10.2018

Utvalgsnr

Forslag til vedtak:

Vedtak blir til under møtet

Bakgrunn:

LMU vedtok på møtet 25.04.18 å opprette en mentorordning for internasjonale masterstudenter. En vedtok også at poengsystem for bidrag i mentorordning og andre aktiviteter/tiltak rettet mot internasjonale studenter ble sendt videre til utdanningsutvalget.

Utfra tidligere vedtak kan ikke LMU vedta et revidert poengsystem, men tar opp saken som en orienteringssak til LMU og for å kunne komme med eventuelle innspill til forslaget.

Bakgrunnen for mentorordningen var at tilfredshetsundersøkelsen 2017 viste at internasjonale gradsstudenter var den gruppen som i minst grad var inkludert i det sosiale og faglige miljøet på NHH.

Studentenes reviderte forslag til poengsystem for utveksling

Innledende kommentar

Det ble under Utdanningsutvalgets siste møte før sommeren diskutert et behov for et poengsystem for utveksling hvor studenter som engasjerer seg for å inkludere de internasjonale studentene ved NHH blir premiert. Diskusjonen på møtet var preget av at det fortsatt gjensto mye uklarhet i hvordan et slikt poengsystem ville utspille seg i praksis, og det ble grunnet dette ikke tatt en avgjørelse. Studentene ble spurt om å komme med et forslag til system som kunne danne grunnlaget for et endelig vedtak.

Utkastet til poengsystem har blitt diskutert i flere fora, blant annet ved Studentutvalgets allmøte i mai, flere styremøter i Studentutvalget, møter med MEBA og IC samt med en mindre ressursgruppe innad i Kjernestyret NHHS. Det forslaget vi har kommet frem til vil bli argumentert for videre.

Mentorordningen for internasjonale gradsstudenter

Et av de større spørsmålene som gjensto å besvare var hvem som skulle ha eierskap til mentorordningen for internasjonale gradsstudenter. Etter dialogmøter med både MEBA og IC kom vi frem til at ingen av disse har mulighet til å utvide driften sin til å favne denne ordningen, selv om de er enige i at det er behov for den. De har imidlertid sagt at de ikke ser på denne nye mentorordningen som en rival for deres egen drift, og at de helt fint kan drifte parallelt.

Under møtet i Utdanningsutvalget ble det foreslått å ansette en student for å drive frem initiativet i starten. Vi ser at det ikke er optimalt, men da behovet for en mentorordning er så stort som det vi ser av diverse rapporter må det tas tak. Vi har over en lengre periode prøvd å se løsninger hvor ledige ressurser i studentforeningen kan benyttes, men vi ser at kapasiteten allerede er sprengt i de områdene en slik mentorordning kunne ha passet inn. Vi vil derfor stille oss bak et slikt forslag, og anbefale utvalget å ansette en student i en midlertidig stilling.

Det ble også diskutert hvordan mentorene skal rekrutteres. Ettersom det virker unaturlig at studenter skal peke ut hvem av sine medstudenter som skal ende opp med en direkte fordel på en senere søknad, vil vi anbefale at en slik utvelgelse gjøres av administrasjonen. Basert på tidligere erfaringer vil det trolig ikke bli så mange søkere at det fører til kapasitetsproblemer. Vi vil derfor foreslå en løsning hvor man melder seg på i et digitalt skjema på Canvas. Dersom det oppstår kapasitetsproblemer på sikt kan det være en utvelgelse på tid slik vi har på fadderpåmeldingen, altså "førstemann til mølla"-prinsippet. En slik påmelding krever minimalt med ressurser og kan enkelt legges hos administrasjonen uten at vi kan se at det vil føre til nevneverdige utfordringer.

Hvem bør inngå i et slikt poengsystem?

Det andre større spørsmålet som besto ubesvart etter møtet var hvem som burde inngå i et slikt poengsystem. Her har vi tre innspill til det vedtaket som foreligger:

1. Både IC og MEBA var enige i at lederverv i sine respektive underutvalg burde belønnes på lik linje med de andre stillingene i styret for å unngå unødvendig rivalisering i forkant av valget. Det er heller ikke gitt at det er leder som er det mest aktive medlemmet i styret, og det kan derfor bli urettferdig å premiere vedkommende i høyere grad. Det foreslås derfor å vekte alle styremedlemmer likt, og dermed fjerne lederverv fra listen.
2. Internasjonalt ansvarlig og internasjonal informasjonsansvarlig er to stillinger i FKU-kommiteen som jobber aktivt for å skaffe nok mentorer for de internasjonale studentene i tillegg til at de sørger for at opplegget for disse blir så robust som mulig. Dette er to personer som vier flere måneder av både eksamensperiode og sommerferie for å gjøre en ekstraordinær innsats som har en direkte påvirkning på de internasjonale studentenes opplevelse av den første uken ved NHH. Det er med dette svært uheldig dersom disse ikke premieres for deres innsats.
3. Det ble en diskusjon om hvorvidt Kjernerstyret burde premieres for sitt arbeid med de internasjonale studentene. Grunnlaget for at studentene mener de bør premieres består av flere punkter. For det første bærer Kjernerstyret det overordnede ansvaret for at velkomstuken skal fungere optimalt for de internasjonale studentene ved både vår- og høstsemesteret. De kommer tidlig, også i januar, for at de nye studentene skal få oppleve et så godt opplegg som mulig, og bidrar med alt fra planlegging til gjennomføring av det praktiske opplegget. De har også vist seg å være et svært nødvendig sikkerhetsnett dersom det viser seg at IC ikke klarer å gjennomføre velkomstuken på egen hånd.

I tillegg vil det å ikke gi poeng til Kjernerstyret kunne sende et signal om at det ekstra arbeidet de legger ned for de internasjonale studentene ikke verdsettes sammenlignet med de andre initiativene. Dette kan dermed sende et uheldig signal om at det ikke er behov for at Kjernerstyret tar en rolle i inkluderingsarbeidet, og dermed er det fare for at ingen tar det overordnede ansvaret slik Kjernerstyret hittil har gjort. Hvis en slik ordning skal fungere er det viktig at Kjernerstyret fortsetter å holde i trådene og ha et overordnet ansvar, spesielt i FKU, Welcome Week og i samarbeidet med underutvalgene.

Det skal samtidig sies at studentene ikke mener dette punktet er så viktig at et poengsystem uten premiering av Kjernerstyret vil være unyttig. Det vil være å foretrekke, men dersom alternativet er å ikke godkjenne det resterende poengsystemet vil vi kunne akseptere et kutt her.

Vekting av poengene

Det ble en diskusjon på møtet om hvorvidt poengenes satser ville veie for mye. Dette ble også en sentral diskusjon under møtene våre, og vi ser absolutt utfordringene ved dette. Vi har derfor blitt enige om følgende satser for de ulike vervene:

- *Mentor for internasjonale gradsstudenter for ett semester: 0,2p*
- *Styremedlem MEBA og IC: 0,2p*
- *Mentor for internasjonale studenter under Welcome Week/FKU: 0,1p*
- *Internasjonalt ansvarlig og internasjonal informasjonsansvarlig i FKU-kommiteen: 0,15p*
- *Kjernestyret: 0,15p*

Tak (maksimalt sum på oppsamlede poeng): 0,3p

Vi tror en slik vekting vil være nok til at studentene ser en direkte effekt av sitt arbeid, samtidig som det ikke vil skape store skjevheter i utvekslingssøkingen. Vi ser også fordeler ved å starte moderat, for så å evaluere ordningen og eventuelt forsterke/utvide. Det vil dessuten sende et uheldig signal dersom en evaluering fører til innskrenkninger.

Til slutt

Vi vil avslutte med å understreke hvor viktig en slik ordning er. Det er store utfordringer med å få tak i nok internasjonale mentorer, og det er særdeles få av de norske studentene som engasjerer seg i de internasjonale underutvalgene. Dette er svært uheldig for inkluderingen, og skaper en uheldig kultur. Vi har prøvd å ta tak i problemet uten å innføre en direkte insentivering av deltakelse, men vi ser at det ikke er tilstrekkelig. Nå gjelder det å skape et solid utgangspunkt vi kan bygge videre på. Vedtaket som foreligger, med de endringer som er foreslått her, vil etter vår mening være solid nok til å skape en god start for ordningen. Informasjonsansvarlig i Kjernestyret har også uttalt at systemet er oversiktlig og dermed enkelt å innrapportere til Internasjonalt kontor.

Med vennlig hilsen

Ingelin Uthaug

På vegne av Studentutvalget ved NHH og Kjernestyret NHHS